

SLOVENSKI NAROD

Letna vsota Jan popoldne, vsakega sedelca in pravnika. — Inerati do 50 postov vrst A Din 2, do 100 vrst B Din 2.50, od 100 do 300 vrst C Din 3, večji inerati peti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davki posebej. — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za tuzemstvo Din 25.- Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knažičeva ulica štov. 6. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 19.351.

Zakaj podpirata Nemčija in Italija generala Franca:

Španiji je namenjena usoda Abesinije

Po zmagi generala Franca naj postane Španija glavno torišče nemške in italijanske kolonizacije in gospodarske eksploatacije — Za to ceno sta Rim in Berlin pripravljena na največje žrtve

Pariz, 5. decembra. r. Francoski in angleški diplomatski krogi z veliko pozornostjo motre akcijo Nemčije in Italije v korist generala Franca v Španiji. Po priznanju Francove vlade s strani Nemčije in Italije postaja vedno očitnejše, da se skrivajo za temi dalekosežnejši cilji, kakor pa samo zmaga španskih fašistov nad levičarji. Iz raznih okoliščin in dogodkov zadnjih tednov prihajajo v pariških diplomatskih krogih do zaključka, da prisojata Italija in Nemčija Španiji vlogo nekake Abesinije. Španija naj postane v pomanjšanju drugih proročnih kolonij glavno torišče za nemško in italijansko kolonizacijo. (ob enem pa važno oporišče za izvajanje nemško-italijanske politike v Evropi. Za doseg tega cilja pa je nujno potrebno, da zmaga v Španiji general Franco, ki je že sedaj v taki odvisnosti Berlina in Rima, da bo po zmagi, ko bo treba obnoviti opustošena mesta in nanovo zgraditi špansko gospodarstvo, še bolj vojno orodje v rokah Hitlerja in Mussolinija.

V tem pogledu je po zadrževanju diplomatskih krogov že sedaj sklenjena med generalom Francem, Hitlerjem in Mussolinijem tajna pogodba a Poleg obljubljenih oporišč na španskih otokih in v španskih pristaniščih je general Franco pristal tudi na to, da se v Španiji nasele nemški in italijanski kmetje in delavci in sicer v severnih pokrajinah Španije Nemci, v južnih pa Italijani, ker jim tam podnebje bolj prija.

Vsi Nemci, ki se sedaj bore na strani generala Franca, bodisi kot člani španske tujske legije v Maroku, bodisi kot nemški »prostovoljci«, dobe po končani državljanski vojni primerna zemljišča za obdelavo. Zemlje v Španiji ni manjkalo niti prej, še več pa je bo na razpolago sedaj, ko je na deset tisoče kmetov in delavcev izgubilo življenje v bratomorni vojni. Nemški upravnik poslov pri Francovi vladi general Faupel ima že sedaj nalogo, izdelati podrobne načrte za nemško kolonizacijo. Nemci nameravajo na deset tisoče svojih ljudi naseliti v Španiji, da bi na ta način zmanjšali brezposelnost doma, na drugi strani pa bi s tem okrepili svoje že poprej zlasti v mestih močne postojanke v Španiji.

Španija predstavlja za Nemčijo obljubljeni deželni. V tej redbi naseljeni deželi, kjer je bil še do nedavna večji del zemlje last cerkve in španske ari-

stokracije, so cele pokrajine docela neobdelane ali pa obdelovane na starinski, primitivni in neracionalni način. Posebno pozornost posvečajo Nemci bogatim mineralnim področjem v Asturiji, kamor je predvsem usmerjena nemška kolonizacija. Pri tem računajo to, da bo večina asturskega delavstva, ki se bori na strani madridske vlade, v sedanji državljanski vojni našla smrt. Tako bo nastalo pomanjkanje delavcev, ki jih ima Nemčija dovolj. Nemčija računa s tem, da bo po končani vojni vsilila Francovi Španiji svoje stroje in svoje ljudi. Nemškim kmetom, ki jim doma primanjkuje zemlje, pa bodo na razpolago prostrana zemljišča v Estremaduri.

Južni deli Španije za nemško kolonizacijo ne prihajajo v poštev. Južna Španija bo zaradi tega prepuščena za kolonizacijo Italijanov. Kočno računajo v Nemčiji s tem, da bo v primeru, da zmaga general Franco, vsa nemška industrija za par let zapostavljena s španskimi naročili, ker bo treba obnoviti porušene tovarne, rudnike in druga industrijska podjetja, razen tega pa bo morala Španija obnoviti cela mesta, ki jih sedaj nemilosrdno rušijo in požigajo. Španija bo potrebovala stroje, traektorije, avtomobile, železnice, gradbeni material in slično. Na tisoče in tisoče nemških strokovnih delavcev in navadnega delavstva, ki z njim v Nemčiji že ne vedo več kam bo našlo kruha in zaslužka. Končno pa se bo Nemčiji nudila lepa prilika, da si pridobi obsežne koncesije in pride tako poceni do sirovin, ki jih primanjkuje nemški industriji.

V enaki meri in iz istih razlogov, kakor Nemčija, je tudi Italija zainteresirana v Španiji. Zato Rim in Berlin sedaj tako radodarno in ustrezljivo podpirata generala Franca, pričakujoč, da se bodo žrtve, ki jih imata sedaj, stotero poplačale. Zavedajoč se te podpore, general Franco samozavestno proglašča, da »ne more izgubiti vojne«, ki jo vodi proti svoji in lastnemu narodu. General Franco se merča danes še ne zaveda, bo pa morda že prav kmalu po zmagi čutil, da je Španijo osvobodila za to, da postane »evropska Abesinija«. Če se bo temu upiral, bo pač po zaslugi iste Nemčije in Italije, ki sedaj podpirata njega, »zmagala« kdo drugi, ki bo pokazal več »razumvanja« za želje in potrebe Rima in Berlina.

Že 20.000 Nemcev v Španiji

Nemške čete tvorijo posebne oddelke pod vrhovnim poveljstvom nemškega generala

London, 5. decembra. r. Londonski listi objavljajo podrobnosti o podpori, ki jo nudi Nemčija generalu Francu. Posebni dopisnik »Daily Telegraph« poroča iz Gibraltarja, da pričakujejo v Cadixu nove kontingente nemških čet. Že sedaj se bori na strani generala Franca nad 20.000 nemških vojakov. Nemške čete tvorijo posebne oddelke pod poveljstvom nemških oficirjev. V Sevillji jih je že toliko, da padajo že na ulici v oči. Nemške čete se ne bore samo na frontah, marveč vodijo tudi delo za obrambo Sevillje, ker računajo, da bodo madridske čete skoraj prodrle do tja in napadle Sevilljo.

»Daily Herald« objavlja podrobnosti o rekrutaciji nemških vojakov za Španijo. Tako so na primer v Kasslu dne 21. novembra morali nastopiti vsi vojaki v svojih vojašnicah. Prišla je posebna komisija oficirjev, ki so izpraševali, kdo zna kak tuj jezik. Ker se je javilo le neznatno število vojakov, so jih nato pozvali, naj se javijo prostovoljci za neko važno misljo v

inozemstvu. Od 1.700 vojakov se jih je prijavilo samo 14. Naslednjega dne so se morali vojaki iz vse garnizije ponovno zbrati. Po zdravniškem pregledu so izmed njih izbrali 35 vojakov za tanke, 80 konjenikov in 40 vojakov za strojne puške. Ti vojaki so dobili popolnoma novo opremo ter jim je bilo sporočeno, da odpotujejo v Genevo. Odtam so jih z ladjo prepeščali v Španijo.

Pariz, 5. decembra. br. »Echo de Paris« poroča obširno o transportih nemških vojakov v Španijo in piše, da je Nemčija očitno trdno odločena poslati v Španijo velik del svoje vojske in zastaviti ves svoj prestiž, da zmaga general Franco. Nemčija se je že preveč angažirala in ne more več nazaj, ne da bi se nesramno blamirala. Po poročilu istega lista, ki ga potrjuje tudi sevilljsko radio, je prisel v glavni stan generala Franca tudi nemški general Ofner, ki je postavljen za vrhovnega poveljnika nemških čet v Španiji

Kakor nekoč v Abesiniji...

namerava tudi general Franco izvojevati zmago s strupenimi plini — Akcija angleških parlamentarcev

London, 5. decembra. br. Angleški parlamentarci, ki se mude v Madridu, da se na lastne oči prepričajo o razvoju dogodku na načinu bojevanja, so poslali predsedniku spodnje zbornice brzojavko, v kateri napovedujejo, da je dobil general Franco iz Nemčije in Italije velike količine bomb s strupenimi plini. S temi bombami namerava bombardirati Madrid in druga mesta, ki so v rokah španske vlade, ker je uvidel, da drugače ne more zlomiti odpora republikancev, kakor jo tudi v Abesiniji bila do sedaj zmaga v glavnem po zaslugi stru-

penih plinov. Ker general Franco bombardira ne le vojaške postojanke, marveč tudi nezaščiten kraj, pozivajo angleški parlamentarci predsednika angleške spodnje zbornice, naj nujno organizira mednarodno pomožno akcijo za preskrbo plinastih mask nezaščitenemu španskemu prebivalstvu. Ob enem so angleški poslanci poslali protestno brzojavko generalu Francu. V tej brzojavki naglašajo, da so na lastne oči videli umiranje in trpljenje žensk in otrok, ki ga povzročajo bombardiranja francoskih lokal, ki ne lečijo med vojaškimi postojan-

kami in civilnim prebivalstvom. Dopisniku »News Chronicle« je eden izmed angleških parlamentarcev v Madridu izjavil: »Sedaj

nam je jasno, da bo general Franco dobil »modri trake za masakriranje!«

Odklonjeno posredovanje

Odpor Rima in Berlina proti francosko-angleški posredovalni akciji

Rim, 5. decembra. br. Iz komentarjev rimskega tiska se da sklepati, da Italija ne bo pristala na francosko-angleške posredovalne predloge glede premirja in sklenitve miru v Španiji. Rimski listi naglašajo, da se je o tem vršila izmenjava misli med Italijo, Nemčijo in Portugalsko, ki so pri dogodkih v Španiji najbolj zainteresirane. Vse tri države so prišle do prepričanja, da se tudi za tem posredovalnim predlogom skriva drug maneuver Rusije, ki hoče na ta način rešiti madridsko vlado pred popolnim porazom. Za Italijo, Por-

tugalsko in Nemčijo obstoja samo eno vprašanje, ki je radikalno zatretje boljševizma na Iberskem polotoku. odkoder bi se lahko okužila vsa Evropa. Spričo takega stališča sodijo v rimskih diplomatskih krogih, da je francosko-angleška posredovalna akcija že obsojena na neuspeh. Prav tako odklanjajo Nemčija, Italija in Portugalska tudi kontrolo uvoza vojnega materiala v Španijo po posebnih komisijah, kakor to predlaga londonski odbor za nevmešavanje.

Vojne še ne bo kmalu konec

Obe stranki se pripravljata na dolgotrajno borbo

London, 5. decembra. w. Poročevalec »Daily Herald« v Valenciji izjavlja po razgovorih, ki jih je imel z vodilnimi političnimi in vojaškimi osebami, da je dobil vtis, da bo španska državljanska vojna trajala še precej časa tudi v l. 1937. Vlada v Valenciji je pripravljena za dolgo borbo. Čim daljša bo ta borba, tem bolj urejeno

in učinkovito bo republikansko vojaško vodstvo. Največja izprememba, ki se pričakuje v prihodnjih mesecih, bo opustitev miličnega sistema in ustanovitev regularne republikanske vojske. V Valenciji so ustanovili vojaško akademijo, ki bo dala tej vojski nov naraščaj častnikov.

Abdikacija kralja ali odstop vlade?

Ustavna kriza v Angliji se je do skrajnosti poostriala — Kralj ne odneha

London, 5. decembra. z. Dočim se večeraj zelo optimistično presoja položaj, ki je nastal zaradi žbenitvenih načrtov kralja Edvarda, ter se upajo, da bo prišlo do kompromisne rešitve, se je danes kriza zopet poostriala. Po večerajšnji seji spodnje zbornice, na kateri je Baldwin podal kratko izjavo in raztolmačil ustavne določbe, je odšel kralju in ostal pri njem nad eno uro. Po tem razgovoru se je zopet sestel ministrski svet, ki je zasedal pozno v noč. Danes do polne se je seja vlade nadaljevala. Kakor za trdnjeje v poučenih krogih, ni več nobenega upanja na kompromisno rešitev. Po splošni sodbi londonskega tiska je spričo stališča kralja, ki vztraja pri svojih načrtih, možna samo dvojna rešitev: odstop vlade ali abdikacija kralja. V spodnji zbornici se je združila velika skupina poslancev različnih strank, ki hoče za vsako ceno preprečiti abdikacijo kralja Edvarda. Gospa Simpson je večeraj odpovala v Francijo, da bi imel tako kralj popolnoma svobodne roke.

menta predložil delavski poslanec polkownik Wedwood. Resolucija se glasi:

»Spodnja zbornica je mnenja, da prisega zvestobe, dana Nj. Vel. kralju Edvardu VIII., ni bila pogodna ne zaradi kakor formalnosti kronanja, niti zaradi prisotnosti ali odsotnosti dostojanstvenikov ali katerokoli osebnosti na tej svečanosti. Zaradi tega spodnja zbornica ne želi, da bi katerakoli druga oseba zamenjala sedanjega suverena.«

Splošno smatrajo, da se nanaša resolucija na opozicijo cerkvenih krogov ter da so v resoluciji mišljeni cerkveni dostojanstveniki. Wedwood je izjavil novinarjem, da po njegovem mnenju obred kronanja ni nič drugega kakor čisto verska ceremonija. London, 5. decembra. b. V današnjem uvodniku pišejo oficiozni »Times« med drugim: Glavna ovira za poroko kralja Edvarda VIII. z go. Simpsonovo, pri kateri, kakor menimo, kralj vztraja, je v dejstvu, da sta oba ločena moža go. Simpsonove še živa in da je prišlo do ločitve od drugega moža v okoliščinah, ki so splošno znane. Britanska monarhija ne pozna in situacije morganatične zveze. Treba bi jo bilo uvesti s posebnim zakonom.

Resolucija delavske stranke

London, 5. decembra. r. Današnji londonski listi posebno obširno pišejo o resoluciji, ki jo je na večerajšnji seji parla-

Antonescu in Krofta prideta v Beograd

Beograd, 5. decembra. p. Splošno zatrjujejo, da se bo rumunski zunanji minister Antonescu te dni na svojem potovanju v Zenevo ustavil v Beogradu, kjer se bo sestel z dr. Milanom Stojadinovićem, da ga obvesti o stališču Rumunije glede na zadnje mednarodne dogodke. Službeni krogi zatrjujejo, da ni izključena možnost, da bo ob tej priliki prišel v Beograd tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, tako da se bo do državnikih Male antante podrobneje dogovorili o stališču, ki se ima zavzeti glede raznih vprašanj, nastalih v zadnjem času.

Naraščanje cen v Franciji

Pariz, 5. decembra. br. Kljub strogim ukrepom francoske vlade v zvezi z devalvacijo franka se opaža počasen, a stalen porast cen. Najprej so se dvignile cene življenjskih potrebščin, sedaj pa je začela povisovati cene tudi francoska industrija. Tako so tvojnice avtomobilov sklenile povišati cene za 10 odstotkov.

Brezposelnost v Italiji dobe zemljo

Rim, 5. decembra. br. Italijanska vlada je sklenila, omiliti brezposelnost, ki zavzema s povratkom številnih delavcev in vojakov iz Abesinije zopet večji obseg in zlasti sedaj v zimski dobi občutno narašča, na ta način, da bo brezposelnim dodelila dodatno neobdelano zemljo. Vsak brezposelnik, ki to želi, dobi primeren kos zemlje, potrebno poljedelno orodje in sorazmerno število družinskih članov primeren denar. Pri tem se nabavijo semen in drugih potrebščin. Danes so pri Littoriju razdelili v ta namen 2.000 ha zemljišča.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE
Curih, 5. decembra. Beograd 10.—, Pariz 20.2775, London 21.325, New York 435.125, Bruselj 73.60, Milan 22.925, Amsterdam 236.65, Berlin 175.—, Dunaj 77.25—81.30, Praha 15.34, Varšava 81.90, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Trezne in pametne besede

»Tribuna« je priobčila aktualen članek o govornikih, ki nastopajo na shodih in sestankih po kmetih v primorski banovini. Tako-le jih opisuje in označuje: Kaj je govornikom glavno? Da ga množice poslušajo, da mu kličejo: živio. A kaj se je ljudstvo naučilo? Ničesar! Pač, nekaj vendarle: nekaj, kar je pogubno, kar je škodljivo. Nekaj, kar ga je še globlje pogreznilo v mrznjo, sovraštvo, strast, zlobnost, maščevalnost, kar ga navaja, da je vsak trenutek pripravljen potegniti nož! In posledice? Evo — žalostnega dogodka v Solinu!... Zakaj ti govorniki ne govore narodu o strašnih posledicah pijanstva pa pravedanja? O krivih prisegah in obrekovanjih? Zakaj ne govore proti sistematični kraji dobrega in poštenega imena, proti razbojništvu in drugim takim hudodelstvom? Zakaj ne grme proti vlačugarstvu? Zakaj ne priporočajo štednje, delavnosti, čistote v hiši in pred hišo, zakaj ljudstva ne uče lepega in dostojnega vedenja? Zakaj ti »prijetelji narodov« ne store niti enega dobrega dela, ko se pojavijo na kmetih? Ko bi vsaj vprašali, kdo je najsiromašnejši v vasi pa bi mu za kosček kruha darovali kako poro!...

Zaprisega novoizvoljenih občinskih odborov

Dne 25. t. m. izvoljeni občinski odbori so že vsi prevzeli svoje poste. Pri prevzetju občinskih poslov so bili, kakor določa zakon zaprisene. Besedilo prispege se glasi: »Prisegam pri edinem Bogu, da bom kralju Petru II. in domovini zvest, da se bom v svojem delovanju ravnal po ustavi in po državnih zakonih, da bom čuval državno in narodno edinstvo, da bom točno izpolnjeval dolžnosti obč. odbornika ter vestno zastopal in branil samoupravne in državne interese, kakor mi naj Bog pomagale —

Še o razveljavljenem razpustu obč. odbora v Škofji Loki

Zabeležili smo že, da je razrešeni občinski odbor v Škofji Loki prodril s svojimi pritožbami proti razrešitvenim odlokom banske uprave tako pri upravnem sodišču v Celju, kakor pri državnem svetu v Beogradu. To vest je treba izpopolniti v toliko, da je na novo imenovana občinska uprava, čim je prevzela svoje, takoj poslala na upravno sodišče vlogo, v kateri ga obvešča, da ona prekljuje pritožbo, ki jo je prejnjil redno izvoljeni občinski odbor vložil zoper razrešitveni odlok. Upravno sodišče v Celju je to vlogo zavrnilo, češ da nima pravice preključiti pritožbe, ki je ni ona vložila.

Hrvatski klerikalci in pokret dr. Mačka

Klerikalna »Hrvatska Straža« nadaljuje kampanjo proti Rudolfu Hercegu, ideologu hrvatske seljačke pokreta, ki je, kakor je znano, vodja in duša »Seljačke Sloge«. Zabeležili smo že, zakaj se je Herceg zameril klerikalcem. Izjavil je, da hoče skrbeti za to, da se bo kmetom že na tem svetu dobro godilo, ne še-le na onem svetu. V članku »Zloraba narodnih svetinj« klerikalni organ ljuto napada Hercega in mu očita, da je svoječasno prepovedal slaviti v družini »Seljačke Sloge« Zrinjske in Frankopane, rad bi pa med ljudstvom razpečal dela dr. Antona Radiča. »Hrvatska Straža« si sicer ne upa kritizirati dela Antona Radiča, zato pa citira Stjepana Kranjčevića, ki je v neki beograjski reviji napisal o dr. Antonu Radiču to-le: »Ante Radič se je izjavil proti oni politiki, ki hoče imeti »slavno« državo, ki poveljuje »slavno« preteklost, ki je pa ljudstvo nima, namreč jo ima samo gospoda, narodni gospodarji. On je napadal politike, katerim je bila glava polna rimske »slave in veličine« in ki niso na ničesar drugega mislili, kakor na to, kako bi njihova domovina postala »velika in slavna«: velika po tem, da bi imela mnogo zemlje, a slavna po tem, da bi potokla in podjarmila čim več tujih narodov okrog sebe. Ta misel o »veliki in slavni« domovini se je ljudem tako ubila v glavo, da lahko v hrvatskih knjigah čitate, kako smo bili hrvatski slavni, kako se je naša domovina raztezala od tu do tam, kako smo imeli toliko tisoč in tisoč vojske, ladij itd. Ta slava je ljudem zmežala glavo. A vsa ta politika je bolj ali manj smešna, ker je polna samo praznih besed in sicer o nekih »slavnih« kraljih, o katerih nam ni znano ničesar drugega, kakor ime. A smešna je tudi zato, ker so naši narodi naravnost noreli za nekako slavo, dasi si niso mogli očuvati niti svoje svobode, kamoli da bi svojo oblast razširili še na druge narode. A oni isti ljudje, ki imajo vedno na jeziku »slavne kralje«, nič ne vprašajo: A kako je bilo narodu pod vladjo teh »slavnih kraljev«? — Hrvatski klerikalci se očitno čutijo dovolj močne, sicer bi ne pričeli kampanje proti »Seljački Slogi« in Rudolfu Hercegu, ki sta dva stebra dr. Mačkovega pokreta.

Jutri premiera spevoigre po znani in zelo priljubljeni SCHUBERTOVI OPERI

Pri treh mladenkah

Kot Schubert: Paul Hörbiger — V ostalih vlogah: Gretl Theimer, Else Elster, Maria Andergast in Svet. Petrovič

Ves film preveva sladke humor in Schubertova glasba! Jutri (v nedeljo) premiera v kinu Unionu

Legija koroških borcev na pohodu

Ljubljana, 5. decembra

Tovariši! — 18 let je minilo, odkar smo izvršili svojo vojaško in domovinsko nalogo. Vase vojaške in nesmrtno junške podvige za osvoboditev slovenske Koroške, ki vam jih zgodovina ne more oprekljati, ki vam jih diplomacija, vaše dosežene vojaške uspehe v bojih za Gospo Sveto in Koroško zna ceniti primerno vsak zaveden Slovenec, če mu je ta zemlja toliko sveta kakor naša ožja domovina. Vse žrtve tega življenjskega boja v opomin vsej narodno čuteči javnosti, da ne pozablja prestopnega žrtvovanja tistih idealnih ljudi, ki so se borili in padali v svojem neomadeževanem idealizmu in ljubezni do slovenske grude in za bodočo veličino naše kraljevine, po kateri se vedno in neminovno glasi poslednja volja našega kralja: Viteza: »Cuvajte mi domovino!«

Kljub razočaranjem, ki so jih doživela mlada bojna srca, veje duha vojnega tovarištva in se vnaša je bolj kot kdaj prej ljubezen do neosvobojene Korotane. Jasni dokazi za to so ustanovitve Legije koroških borcev: krajevne organizacije v Kranjski gori 15. novembra in na Jesenicah 29. novembra t. l. Navdušenja, s katerim so pozdravili bivši člani kranjskogorskega odreda ob tem ustanovitvenem sestanku po tolikih letih razdvojenega tovarištva svojega nekdanjega poveljnika tov. Seftmana, je najboljši jamstvo, da v dobrih borovskih in koroških fantih še ni ugasnila iskra nekdanjega navdušenja, in da stoji še vedno kot pripravljena kdar jih pokliče glas domovine in svojega bivšega vodje. Prav tako ne zaostanemo jeseniški tovariši, ki so se v najčistnejšem številu udeležili ustanovitvenega občnega zbora, ki ga je pripravil agibni tovariš Humer in na katerem je vzbudila posebno pozornost navzočnost tovarišev Pečarijev kot zastopnikov kranjskogorske organizacije.

Vsi navzočni so s posebno pozornostjo sledili temeljitim izvajanjem članov glavnega odbora iz Ljubljane t. Seftmana, Marušiča in Puklja. Poleg pijetne komemoracije padlim domačinom Vilmanu, Zupančiču, Stencu in drugim sta bili v navdušenjem sprejeti na predlog tov. Humerja pozdravni brzojavki vojnemu ministru armijskega generalu tov. Mariču in bivšemu komandantu črne fronte polkovniku Martinčiču sledeče vsebine: **Borci iz leta devetnajst, ki so se borili za osvoboditev naše lepe Koroške, zbrani na ustanovnem občnem zboru na Jesenicah, Vas pozdravljajo in vam zagotavljajo, da bodo prvi zopet sledili klicu domovine, kadar jih bo klicala, da branijo naše meje.**

Zavednost po tolikih letih s katero se bivši tovariši s koroške fronte oklepajo svojih krajevnih organizacij s tolikošno verno, je občudovanja vredna. Za Kranjsko goro in Jeseničani pripravljajo ustanovitve krajevne ednice vrli in ponositi Kranjčani, rudarske Trbovlje, Smartno pri Slovenjgradu, Guštanj, Mežica in drugi kraji.

Naša moč raste z dneva v dan. Vsem krajem kjer do danes še niso bile izvršene priprave za ustanovitev krajevnih ednic, naročamo in jih pozivamo, da stopijo s našim močnim in idealnim pokretom — to vsi brez izjeme, ki so se borili za svobodo Korotane, in v katerih še živi iskra ljubezni in tovarištva.

Da pa bo naš pokret uspešen in da si priborimo pravice, ki nam jih je v onih časih našega idealizma obljubil narod in nam že v naprej s obljubami trajnega spomina in hvalečnosti spleta lavorice slave, terjamo upravičeni vsjo javnost, ki ji še ni zamrlo narodnostni čut, na dano obljubo in da nas v naših tovariških stremeljenjih podpira!

Tovariši na delo, in pomagaj Bog! Glavni odbor Legije.

najlepše alpske pokrajine na Komni, kjer se ni treba bati, da ne bi našli dobrega snega, sonca in lepih smučišč. Posebno priljubljeno pokrajino okrog doma, kjer najde začetnik na položnih gričih svojo "univerzo", kraj prvih smučarskih podvigov. O božiču bo vladalo tukaj prijetno božično razpoloženje.

Ob Boh. jezeru priredi Osr. društvo SPD smučski tečaj pri Sv. Janezu, in sicer za začetnike in manj izvežbane smučarje. Znana so smučska vežbališča v okolici Bohinjskega jezera, kjer se začetnik nauči smučarske abecede, obdan od gorskih velikanov, kamor se bo povzpeli po prestanih začetniških prikaht.

V dolini Triglavskega jezera se bo vrnil smučarski kranjski tečaj za izvežbane smučarje, ki obvladajo loke in zavore. Udeleženci tega tečaja se bodo vežbali v samostojnem vodstvu na smučarskih turah in v tehnični smučanja na slaminah.

Za božič bo našel lahko vsakdo svoje primerno zavetišče, povsod dovolj razvedrila in prazničnega razpoloženja. Hlleti je treba s prijavnimi v navdne tečaje; prijave sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 41.

Naš sportni almanah

Ljubljana, 5. decembra

Ze tani so prijatelji zimskega sporta z veseljem pozdravili naš sportni almanah "Zepni zimski sportni koledarček" in enako navdušeno je bil sprejet tudi letos, ko je zopet izšel v zelo okusni opremini in z bogato, zanimivo vsebino. Tiskala ga je tiskarna Slatner v Kamniku, vezal knjigovez S. Sifer, ključni so bili pa izdelani v Jugoslaviji.

Knjazica je vezana v mitrirano usnje in na naslovni strani ima skico planinskega simbola — Jalovca. Sledijo ilustrirani mesečni prečisti z decembra. Vsak mesec je simboliziran z odgovarjajočim motivom z naših planin. Celotnemu koledarčku slede dočiloča o praznikih, seznam konzulatov, pravila zimskih sportnih podsavezov in planinskih društev po banovinah, popis na železnih in pamirskih ter omejni turistični promet, dalje poročilo o glavni skupščini JZSS s pregledom celotnega lanskega delovanja tekmovalni prireditve naših podsavezov in klubov, seznam naših oskrbovanih planinskih domov pozimi, seznam skakalnic, gorskih vodnikov in nosačev. Letošnji smučski program tvori zaključek tega zanimivega skupnega pregleda.

V jedrnatih besedah je podan celoten obris IV. zimske olimpijade v Garmisch-Partenkirchenu in olimpijskih iger v Berlinu — pregledna prispevka gg. Sešlja in prof. Dobovška. Sledi oprema turistu, potem pa Zoretova ilustrirana "smučska tehnika". Navodilom o negi smučk, maži in desetletni zaupodim za smučarja sledi pregledno nadaljevanje Kvedrovega "Povprečni pregled zimskih tur v Sloveniji". Tu moramo omeniti, da je najbrž pomotoma izostala označba okolice Višnje gore kot najlepšega smučarskega terena v bližini Ljubljane. Nasteti so tudi vsi krajski izleti in smučske ture od lažjih do najtežjih z imeni krajev ter povprečnim časom. Gregorinovo nadaljevanje zimsko alpske tehnike z bogato ilustracijo bo tudi zanimivo slednjega prijatelja zimске narave. Knaverjevo delo "šotor v zimi in ognjišče" je važno zlasti za skavte. Končno prinaša koledarček še navodila o prvi pomoči v nezgodah, seznam rešilnih postaj, karto smučarskih potov, planinskih postojank in prometnih zvez v Sloveniji ter vozni red vlakov in avtobusov v novem preglednem razporedju. Koledarček stane 12 Din in ga toplo priporočamo.

V jedrnatih besedah je podan celoten obris IV. zimske olimpijade v Garmisch-Partenkirchenu in olimpijskih iger v Berlinu — pregledna prispevka gg. Sešlja in prof. Dobovška. Sledi oprema turistu, potem pa Zoretova ilustrirana "smučska tehnika". Navodilom o negi smučk, maži in desetletni zaupodim za smučarja sledi pregledno nadaljevanje Kvedrovega "Povprečni pregled zimskih tur v Sloveniji". Tu moramo omeniti, da je najbrž pomotoma izostala označba okolice Višnje gore kot najlepšega smučarskega terena v bližini Ljubljane. Nasteti so tudi vsi krajski izleti in smučske ture od lažjih do najtežjih z imeni krajev ter povprečnim časom. Gregorinovo nadaljevanje zimsko alpske tehnike z bogato ilustracijo bo tudi zanimivo slednjega prijatelja zimске narave. Knaverjevo delo "šotor v zimi in ognjišče" je važno zlasti za skavte. Končno prinaša koledarček še navodila o prvi pomoči v nezgodah, seznam rešilnih postaj, karto smučarskih potov, planinskih postojank in prometnih zvez v Sloveniji ter vozni red vlakov in avtobusov v novem preglednem razporedju. Koledarček stane 12 Din in ga toplo priporočamo.

Predavatelj je primerjal šah z glasbo, ki sta oba čudovito sorodna v svojem razvoju. Kar je Verdi v glasbi, sta Morphy in Anderssen v šahu, glasbeno razdobje Wagnerja pa v šahu predstavljata Steinitz in Tarrasch. Wagner je dal muziki logični sestav, strategijo — Steinitz je nadomestil kombinacijsko igro s pozicijsko. Globoke partije modernih šahovskih mojstrov ostanejo povprečnemu šahistu vedno velika uganka, kakor je še danes Wagner večini poslušalcev dolgočasen. Kakor človek uživa v glasbi, uživa tudi, ko sedi ob šahovnici. Dr. Vidmar je nato posegel v zgodovino šaha, ki izvira iz Indije in se je imenoval čataranga. Pozneje so ga prenesli v Perzijo in ga nazivali satranđ. Opisal je nato vlogo, ki so jo imele posamezne figure. Iz Perzije so prenesli šah močnemancani v zapadno Evropo, ki je dolgo časa igrala najvažnejšo vlogo, se je pa nato pomikal vedno bolj proti vzhodu in so danes vsi vodilni šahisti na vzhodu Evrope. Šahovski vrhovi so se preselili k mlajšim kulturnim narodom. Prvi, ki je igral pomembno vlogo v šahu je bil Francoz Philidor, za njim njegov rojak Labourdonnais, tretji svetovni mojster pa Anglež Staunton. Nato se je pojavil nemški profesor Anderssen, za njim pa genij in umetnik največjega obsega — Paul Morphy. Za njim se je pojavil Čeh Steinitz, ki je vladal šahovskemu svetu, dokler ga ni zamenjal veliki Lasker. — Dr. Vidmar je nato opisoval vso moderno in najmodernejšo dobo s svojimi najizrazitejšimi zastopniki in je na koncu ožrtal približno spodnjo in gornjo mejo udeleževanja velikega šahista. Kdor do svojega 25. leta ne doseže moči veltmojstra, je ne bo nikoli dosegel, s 55. letom pa začne pešati.

Predavatelj je bil deležen prisrčnega odobravanja.

Velik požar v Mokronogu

Mokronog, 5. decembra

V Mokronogu je danes zjutraj okrog pol sedme nenadoma nastal ogenj. Goreti je začelo v objektu, kjer so delavnice in sušilnica usnja. Ogenj se je zaradi lahke gorljivih snovi bliskovito razširil na ves objekt, ki ga je v kratkem času upepeli do tal. Tovarniški delavci in mokronogski gasilci pod vodstvom Ferdinanda Majcna in Ivana Šetine so takoj začeli gasiti ter so z velikim trudom preprečili, da se ogenj ni razširil na močno ogrožene sosedne tovarniške objekte. Ker se je bilo bati najhujšega, je vodstvo tovarne pozvalo na pomoč tudi sosedne gasilске čete.

Kmalu so prihiteli gasilci iz Mirne, Sv. Roka, Trebnjega, št. Ruperta in Sevnice. Na pomoč so bili poklicani tudi novomeški gasilci, ki so krenili takoj na pot, a so že spetoma dobili obvestilo, da je njihova pomoč nepotrebna, ker je že uspelo ogenj omejiti. Gašenje je bilo zelo naporno in so se posebno odlikovali gasilci in tovarniški delavci Fran Pleteršek, Fran Kandelc, Karel Nagliček in Franc Baš, ki so se v dimu malone zadušili. K sreči je bilo na razpolago dovolj vode, ki so jo črpali iz tovarniških bazenov. Če teh ne bi bilo, bi Mokronog najbrže doživel katastrofo, kakor ga je doletela 1912, ko je bilo pol Mokronoga v plamenih. Škoda še ni ocenjena, znaša pa gotovo nad pol milijona, ker je sgorelo tudi mnogo zalog kože in usnja. Popoldne pride posebna komisija, ki bo skusala ugotoviti vzrok požara.

Stanko z amuletom

Ljubljana, 5. decembra

Danes je padel v roke policije 35-letni Stanko iz Ljubljane — sicer je za težko reči kam je pristojan —; ureca mu ni bila posebno naklonjena, čeprav so pri njem našli škatico, nekakšen medaljon s kipom sv. Antona. Kaže, da je to amulet. Na policiji mislijo, da bi ta amulet moral nositi sečo nekako drugemu ter se je najbrže Stanka prijel le po naključju.

Kaže pa tudi, da ima Stanko posebno privlačno silo. Pri njem so našli okrog 5.000 Din. Stanko ne ve povedati, kako si jih je pridobil, odnoso noče ustrezno razvedniti.

zem. Osumljen je raznih nečednosti, prevare in utaje ter drugih kaznivih dejanj. Najbrže bo zanj najbolj usoden amulet, ker se bo morda kdo spomnil, da mu je isgnil. Baje bi Stanko znal tudi vlamljati. Vse to se bo pa šele izkazalo.

Vinku Stegnarju v spomin

Praga, 3. decembra.

Tudi Ti si nas moral zapustiti! Konec je potovanj za vselej! Začela sva jih skupno kot zvesta tovariša v zgodnji mladosti. Turistiko sva negovala že pred 45 leti, popisovalca tudi posamezne ture in vodila nam stalno statistiko — vse tako, kakor je pozneje Slovensko planinsko društvo gojilo turizem. Kako lepe čase sva preživela, ko sva sodelovala v raznih orkestrih. Koliko sva imela umetniškega užitka v pevskem zboru Glasbene Matice; koliko let nas je vodil mojster Hubad od enega triumfa do drugega, v domovini in tujini. Tudi razne iznajdbe na polju mehanike so spadale v naš mnogostanski delokrog.

Skupaj sva doživela ono novejšo dobo preporoda slovenskega naroda v začetnih ali pozivljenih njegovih kulturnih institucijah, kakor je bilo novo gledališče, Slovensko planinsko društvo, Glasbena Matica in Sokol. Neutrudljivi smo bili, in navdušenost ni poznala mej. Sami smo si iz notranjega nagiba tako ustvarili temeljito podlago za poznejše življenje.

Plemenito je bilo Tvoje mišljenje in čustvovanje vsikdar! V Tvojem življenjskem besednjaku bi človek zaman iskal pojma neodkritost in egoizem. Tudi bi Ti moral biti svet okoli Tebe — v svoji dobrostnosti si pa videl same prijatelje. Kako lep bi bil svet, če bi taki značaji prevladovali, kakor si bil Ti! Kakšna izjema si bil v tej dobi bojnih petelinov in odurnih egoizmov!

Tebi in tvojemu lepemu značaju postavljamo s tem v srcih nas vseh, ki smo Te poznali, častni spomenik.

Odpočij se sedaj — Ti dragi prijatelj — od te dolge, pa je prekratke ture!

Ciril Globočnik

Ljubljanski konservatoristi v Kranju

Kranj, 4. decembra

Udruženje ljubljanskih konservatoristov si je nadejlo hvalevredno nalogo, da priredi po vsej Sloveniji propagandno turnejo, katere namen ni toliko zbiranje gmočnih sredstev, marveč veliko bolj buditi tudi med ljudstvom v podeželskih krajih in mestih zanimanje in smisel za glasbo. Zato konservatoristi vrše to delo res iz ljubezni do stvari, pri čemer pač zaslužijo pozornost pa tudi razumevanje in podporo javnosti. Prvi tak koncert se je vršil snovi v Kranju, sledijo pa še na Golniku, Celju, Ptuj, Mariboru, Murski Soboti itd.

V Kranju se je vršil koncert v gimnazijski telodavnici, nastopili pa so: Poljančarjeva (sopran), Mahkofova — Bradarčeva (klavir Strinčič), Turšič (fagot), Prevorsek (vijoline), Lupaš (bas), Osterčeva (klavir), kvartet Ulk (Prevoršek, Burger, Zilmond, Praprotnik) in Gallatja (klavir).

Program je bil dovolj težek, zelo pešter in bogat, tudi za razvijeno poslušalca zanimiv ter je v svoji strnjivosti čeprav v kratkem času nudil zelo veliko. Močno so ugajale prav vse točke brez izjeme, ena lepša od druge, pevske kot glasbene, ki so bile v večini. Vsi nastopajoči konservatoristi, ki študirajo večinoma zadnji, odnosno višje letnike, so pokazali dovolj zrelosti in talenta, dobro solo in rutino. Izvajanja so bila vsa v skladu z zahtevami, katere je stavil na nastopajoče skoraj dovršene konservatoriste koncertni program. Bil je to prav lep, topel in intimen glasben večer za kranjsko glasbo ljubečo publiko, katere čaravno maloštevilna — Kranjčani so nepoboljšljivi — je popolnoma prišla na svoj račun ter se je konservatoristom za njihovo predvajanje oddolžila s toplim, prisrčnim priznanjem njihovega dela, truda in znanja. Takih večerov si še želimo, seveda ob boljši udeležbi in odzivu od strani kranjskega občinstva.

Živilski trg

Ljubljana, 5. decembra

Na živilskem trgu so se že začeli kazati prvi vplivi zime. Zelenjadni trg je čedalje slabše založen in cena jonske zelenjave počasi rase. Kljub temu je zdaj še na njem vsega na izbiro. Gob ni več, kar je pač samo po sebi razumljivo in nekaj izrednega je bilo, da so jih prodajali do konca novembra.

Danes bi naj na sadnem trgu Miklavž polnil svoj koš, zato je bilo naprodaj več jabolk. Toda letos spadajo jabolka med boljše Miklavževe darove, saj so za to dovolj draga. Tako so n. pr. najlepša, namizna jabolka na sadnem sadnem trgu po 10 Din kg. Lepih ter povsem zdravih jabolk ne dobijo izpod 6 Din kg. Na kmečkem sadnem trgu in pri prekupčevalcih so bila danes jabolka po 4 do 6.50 Din kg. Tudi na debelelo je bilo naprodaj nekaj jabolk, a med njimi je bilo zelo malo res pravega zimskega sadja. Lepša jabolka so prodajali po 4 Din kg.

Nenavadno dobro je bil založen perutninski trg. Ko so prodajalci zvedeli, da so cene na živilskem trgu poskočile, so začeli prihajati v večjem številu v Ljubljano. Čeprav je zdaj trg dobro založen z jajci in perutnino, cene niso padle, pričakovati bi na morali, da bi še poskočile, če bi ne bilo napredaj toliko blaga. Jajca (svetla) zdaj prodajajo povprečno po 10 Din 9 koradarov.

Med zelenjavo se je zdaj precej uveljavila uvožena cvetača, ki je precej lepa in ne posebno draga, po 6 Din kg. Novost je domač radič, ki ga je od dne do dne več. Trg je dobro založen tudi z motovilcem in zimsko salato.

Mešani so pričakovali, da bo v začetku meseca napredaj več krompirja na doblo, a so se uveljavili. Sv. Petra nastip, ki je bil včasih prenatrpan z vozovi krompirja, je bil danes prazen. Letos je mrazsko ostal brez krompirja za zimo, zato so nam le tam bolj nametljivo obeta prodajalci v naključni gumi.

Beleznica KOLEDAR

Danes: Sobota, 5. decembra katoličani: Saba, Stojana. Jutri: Nedelja, 6. decembra katoličani: Miklavž.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Mayerling. ZKD: Rože z juga ob 14.15 v Matici. KINO IDEAL: Njena preteklost. KINO SLOGA: Med dvema zastavama. KINO UNION: Eskapada. KINO SISKI: Hrepenim po tebi. KINO MOSTE: Lizeleta in Dva nasprotnika.

KINO KODELJEVO: Jesenski manevri in Bosanska rapodija. Miklavževanje na Taboru ob 20. Miklavževanje Idrjčanov ob 20. pri Stamiču.

Miklavževanje Ljubljanskega Sokola ob 20. v Narodnem domu.

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO MATICA: Mayerling. ZKD: Rože z juga ob 10.30 v Matici. KINO IDEAL: Njena preteklost. KINO SLOGA: Med dvema zastavama. KINO UNION: Eskapada. KINO SISKI: Hrepenim po tebi. KINO MOSTE: Lizeleta in Dva nasprotnika.

KINO KODELJEVO: Jesenski manevri in Bosanska rapodija. Otvoritev božične razstave Božidarja Jakca ob 11. v Jakopičevem paviljonu. Prvi odskri nastop gluhonemih ob 16. v dvorani Sentjakobskega gledališča.

Lutkovni oder na Taboru ob pol 16. uri. Jurček — čarovnik. DEZURNI LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakaržič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Garbus-Moste, Zaloška cesta. VREMENSKO POROČILO SPD

Kranjska gora 5. decembra ob 7.: na Vršiču je jasno, temperatura — 8, snega 20 cm.

Naše gledališče DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota 5. decembra: Ob 16. uri: Uboga Ančka. Nastop sv. Miklavža. Mladinska predstava. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Nedelja 6. decembra: Ob 15. uri: Uboga Ančka. Nastop sv. Miklavža. Mladinska predstava. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Korajža velja! Premierski abonma.

Ponedeljek 7. decembra: zaprta.

Torek 8. decembra: Ob 15. uri: Kvadratura kroga. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Korajža velja! Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota 5. decembra: Cavalleria rusticana, Glumači. Premierski abonma.

Nedelja 6. decembra: Ob 15. uri: Apropos, kaj dela Andula? Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: La Boheme. Izven.

Ponedeljek 7. decembra: zaprta.

Torek 8. decembra: Ob 15. ur: Pod to goro zeleno. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Cavalleria rusticana. Glumači. Izven.

Zanimalo vas bo...

... da pride kot prihodnja premiera v operi na vrsto opereta "Pri treh mladenkah" v novi zasedbi. Zrežiral jo bo g. Zupan, dirigiral pa g. Anton Nefat.

... da bodo študirali J. Benešovo revijsko opereto, katere žički naslov je "Uhišnice". Trenutno jo uprizorjajo z največjim napehom v Zagrebu. Pri nas jo bo zrežiral prof. Šest.

... da pripravljajo v operi tudi Čajkovskega opero "Pikova damca" z go Kogejeva v naslovni vlogi in gdč. Oljekopovo v sopranski partiji. Dirigent: Anton Nefat. Režiser: prof. Šest.

... da bodo študirali v dramii za božične praznike Gregorinovo božično igro "Kralj z neba", ki jo bo režiral avtor sam.

... da bodo študirali vzporedno s igro Hamikovo mladinsko predstavo "Repotšter" v Bratko Kretlovi režiji.

... da pripravljajo režiser Milan Srbinšek Soninovo dramo "Atentat", kjer bosta igra la edini vlogi ga. Mira Danilova in g. Levor.

Podjetna natakaraica

Ljubljana, 5. decembra

Natakaraice so znane kot posebno podjetne. Tip takšne natakaraice je Lojzka, ki je sicer navdušena kolesarka. Toda kolesarji imajo pogosto smolo. Tudi Lojzke se je včeraj pripelja. Vozila se je sicer spretno, vendar se je pripeljala strazniku na oči, ki jo je povprašal po kolesarski knjižici. Straznik je zahteval nekoliko preveč, ker Lojzka knjižice ni imela, saj si je mislila, da je dovolj sama številka.

Ko so naši kolesarski pretipali obisti, se je izkazalo, da je kolo struknula neki Milki Z. na trgu pod lemanotom. Bilo je vredno 1.500 Din. Da bi se bolj varno vozila, je izmaknila nekemu gostu v gostilni številko s kolesa. No, zdaj bo treba prestati hude pokore.

Iz Ljutomera

Kolesa krađejo. Pri trgovcu Senečarju proti trgovino je imel postavljen vrolo posestnik Marinčič iz Noršincev. Ko se je nekaj časa pomudil, mu je kolo zmanjkalo. Nekemu drugemu je bilo ukradeno kolo izpred Virtove trgovine, posestniku Lešniku na Cvenu pa iz čebelnjaka. Pršla je tudi sezona za kolesa, pravijo da imajo sedaj tatovi dovolj časa, da jih čez zimo preplekajo, da jih lastniki ne spoznajo več.

SAH

Splošni brzozornik LSK se bo vrši drevi ob 20. uri, prvenstveni pa v pone deljke ob 20. uri v klubskem lokalu, t. j. v igralnici kavarnе "Zvezdec". — LSK.

Dr. Vidmar o „šahovskih vrhovih“

Zanimivo predavanje v Ljubljanskem klubu o šahu in šahistih

Ljubljana, 5. decembra

Ljubljanski klub je imel včeraj predavalni večer, na katerem je govoril univ. prof. dr. Vidmar o šahovskih vrhovih. Prav je dejal predsednik kluba dr. Windischer, ko se je po predavanju zahvalil prof. Vidmarju, da je mojster besede in da je pritegnil poslušalce od prve do zadnje besede.

Predavatelj je obudil spomin na zadnjih 30 let, ko je stopil v šahovsko areno in se mu je s tem odprl pogled v popolnoma nov svet. Marsikdo je mnenja, da šah ni važen in da so šahovski turnirji brez pomena ter da so šahovski mojstri čudaki, ki zapravljajo svoje življenje za nepredno stvar. Predavatelj je vprašal, kaj je prav za prav važno in plodno. Pravi človek išče višjih užitkov, dobre muzike, uživanja umetnin, poezije. In mnogo, mnogo užitkov nudi šah.

Dr. Vidmar se je spomnil na zadnji večer velikega mednarodnega turnirja v Mannheimu v juliju 1914. Sedel je z velikim nemškimi šahistom dr. Tarraschem in je bil zelo slabe volje. »Držite se pusto, kakor da ne bi stali na drugem mestu«, je dejal Tarrasch. Vidmar mu je odgovoril, da turnir ni važen in da je škoda za izglubljeni čas. 20 let starejši Tarrasch ga je pogledal z očmi, polnimi sovraštva in vprašal: »Kaj pa je vašežnje, otrok ste in ne poznate sveta.« Takrat ga ni razumel, danes mu da prav. Šah je bila zanj muzika, ki mu je svirala vse življenje. Lessing je duhovito rekel o šahu: als Spiel ist es mir zu sehr Wissenschaft, als Wissenschaft zu sehr Spiel. Zadel ni, kajti pravi šah ni igra, ne znanost in sploh ni mogoče odgovoriti na to vprašanje. Kar so muziku instrumenti, to so šahistu figure, ki se združujejo v orkester, ki igra skrivnostne simfonije. Iz slabe igre je slišati disonance.

Redek jubilej

Novo mesto, 4. decembra.

Na praznik 1. decembra je praznoval v krogu svoje družine 80-letno rojstva drž. vpokojenec in puškar g. Jože Dular. Sivolasi jubilar se je rodil kot sin mestnega logarja v trdni kmetijski hiši v Cegelnici leta 1856. Že kot deček je kazal veliko veselje do strelnega orožja, zato se je šel učiti puškarjeve obrti k takratnemu vojaškemu puškarju, pri katerem se je tudi izučil. Po učni dobi se je napotil v svet. Kot pomočnik je služboval pri raznih mojstrih na Dunaju, Linzu, Mürrzuschlagu in v Borovljah, kraju, ki slovi po tej obrti. Leta 1885 se je slavljence osamosvojil in odprl svojo delavnico v Novem mestu. Čez nekaj let je pa stopil v službo k tuk. okrožnemu sodišču, ki je dobilo centralno kurjavo — kot strojnik — katero službo je opravljal do leta 1921. Jubilarista poznajo ljudje po njegovem mirnem in ljubeznivem značaju v vseh krajih Dolenjske. Visoko pa ga zna ceniti in upoštevati naša zelena bratovščina, ki je za pokojnim lovčev g. Lenarčičem, sedaj najstarejši član. Prvič se je poročil 1886. leta z gdč. F. Kutnerjevo, drugič pa leta 1895 z gdč. Marijo Pogačnikovo, nečakinja pok. novomeškega praša Petra Urha. V tem zakonu se jima je rodilo šest otrok, 4 sinovi in 2 hčerki, katerih starejša Minka, je pred leti umrla. Svoje otroke sta zakonca vzgojila v naprednem duhu in danes zavzemajo vsi ugodne položaje. Najstarejši sin Jože je pro-

Predavatelj je primerjal šah z glasbo, ki sta oba čudovito sorodna v svojem razvoju. Kar je Verdi v glasbi, sta Morphy in Anderssen v šahu, glasbeno razdobje Wagnerja pa v šahu predstavljata Steinitz in Tarrasch. Wagner je dal muziki logični sestav, strategijo — Steinitz je nadomestil kombinacijsko igro s pozicijsko. Globoke partije modernih šahovskih mojstrov ostanejo povprečnemu šahistu vedno velika uganka, kakor je še danes Wagner večini poslušalcev dolgočasen. Kakor človek uživa v glasbi, uživa tudi, ko sedi ob

„Norveška“ v Jakopičevem paviljonu

Jutri ob 11. otvori Božidar Jakac razstave slik iz de- zele, kjer „se rode otroci z dežnikom“

Ljubljana, 5. decembra
Sredi julija je slikar Božidar Jakac do-
potoval na Norveško, kamor ga je povabil
njegov prijatelj slavni norveški kompozist
Saevernd.

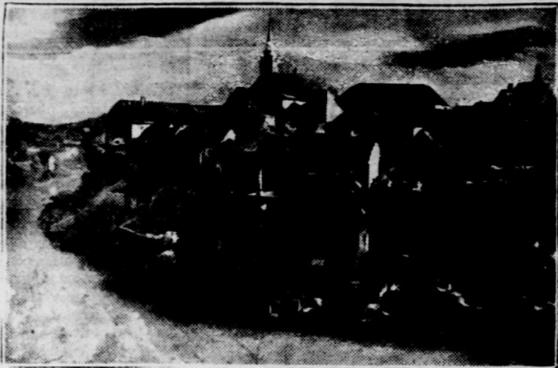
Saevernd je Jakac
poznal l. 1922 v Ber-
nu. Postala sta si kot
umetnika najboljša
prijatelja. Odsli sta
skupaj v Pariz in v
Afriko, lani sta se pa
srečala v Benetkah,
odkoder je Saevernd
šel kot Jakac gost
v Slovenijo in si jo
skoraj vso ogledal.
Ob tej priliki je do-
bil Jakac tudi povabi-
lo za daljše bivanje
na Norveškem.

Dva meseca in pol
je Jakac križaril po
Norveški ter jo pre-
potoval vso od Ber-
gena, kamor je pri-
šel iz Svedske, preko
mesti Molde, Trond-
hjem, Bodoe, ki leži že
onkraj severnega
polarnika, do Svolværa,
Tromsøja, Ham-
merfesta do Nordkapa
in Kirkenesa, ki leži
na rusko-finski meji.
Od Bergena do Kirke-
nesa je prepotoval okoli
2500 km. Tolika je približno
daljavo od Ljubljane
do Bergena.

Božidar Jakac, ki sem ga
zmotil med pripraviljanjem
razstave v Jakopičevem
paviljonu, katero bo otvoril
jutri ob 11. mi je pripovedoval
o svojih novih delih in
o svojem potovanju nekaj
zanimivih:

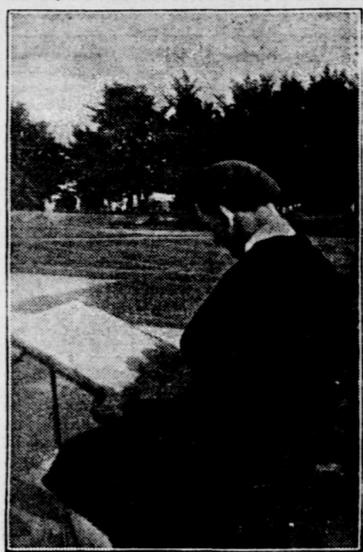
Potovanje po Norveški scen
nemoralna prekiniti, ker so me
zaradi resne materine bolezni
pozvali domov. Upam pa,
da se bom vrnil in prepotoval
še kraje, ki jih doslej nisem
utegnil obiskati. To pot
bom razstavil okoli 120 del.
Glavni del razstave bo „norveška
razstava z okoli 50 pokrajina-
mi, ki so tipične za to deželo
dežja in neviht. Narodni pre-
govori Norvežanov je, da se
rode njih otroci z dežnikom.
Tudi sam sem imel večino
dež in nevihte med potovanjem
po tej deželi, kjer sem odkril
svoj smisel za temne zelene
barve, ki mi jih je nudila
norveška pokrajina v nešteti-
h nijansah. Norveška pokrajina
je bila za mene posebno do-
zvoletje. Ta dežela me je pre-
snetela zaradi obilice motivov
in oblik. Najbolj sem se pa
čutil, da me je tudi barvno bolj
zanimala kakor sem pričakoval.
Videl sem, da so norveški
slikarji odlični koloristi, čemur
se nisem čudil, ko sem videl
skrajno demonično fantastično
barvo, ki jih nudi slikarjevemu
očesu norveška pokrajina.
Prvzela me je tipična norveška
oblačnost, pa tudi tipična
norveška solnčnost, ki prikaže
pokrajino kakor oprano. Najbolj
čudovito se mi pa zdelo nordijske
noči, tako zvane „bele noči“. Imam
na razstavi nekaj slik, ki sem jih
izvršil okoli polnoči. Vso
dominanco in barvnost norveške
pokrajine pa kažejo ostale
moje slike v „norveškem“
delu razstave. V začetku sem
prav dobro počutil, proti koncu
bivanja na Norveškem sem pa
že občutil nekakšno tesnobo
v tej severni deželi, kjer pre-
bivajo ljudje z nam nekoliko
tujim idealizmom, ki so ga
ohranili, ker jim ni bilo
treba prestopiti svetovne
meje. Sicer je pa dežela
modernizirana do skrajnosti.
Ima asfaltirane ceste in
moderne prometne in ves čas
nisem videl na cestah
niti enega živega, zanemarjenega
človeka. Ljudstvo živi v
blagostanju.

V srednji sobi bom razstavil
okoli 20 novih domačih portretov.
Za portretov, ki sem jih
izdelal na Norveškem, ne bo
na razstavi. Ravno te pa
štejem med svoja najboljša
dela v zadnjem času. V tretji

Božidar Jakac: Novo mesto

sobi bom razstavil slovensko
pokrajino. Dela so nova, največ
je Dolenjske. V četrti sobi
bodo grafike in skice s potova-
nja po Norveškem. Teh skic, ki
sem jih izvršil večinoma med
potovanjem na parnikih, je
precej in predstavljajo nekakšen
„slikovni dnevnik“.

Med portretih sem razstavil
tudi Prešerna, zaradi katerega
je bilo v naših literarnih
revijah po nepotrebnem
prečito „otoko tinte“. Obiskovalci
bodo lahko ugotovili, da
reprodukcija tega dela v
Kidričevem „Prešernu“ nikakor
ne ustreza originalu. Morda
bo sledilo spoznanje, da so
bile polemike zaradi mojega
Prešerna praznjenje.

Tudi to vam moram
povedati, da nisem nikoli
trdil, da sem bil prvi na
Nordkapi, kakor je poročal
nekaj dnevniki. Tudi nisem
bil avtor teh člankov o
mojem potovanju po Norveškem.
Napisal jih je nekdo po
pismih, ki sem jih pisal
ženi, pa je pri tem
ustrelil tistega kozla
»prvem Slovenceu na
Nordkapi«.

Zapomni si za vse življenje:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo
milo. Zato je Radion tako blag in
izdaten.

Pranje z Radionom je tako lahko in
preprosto: belo perilo kuhaj 15 minut,
volno in svilo pa peri v mrzli raztopini.

Samo Schichtov RADION PERE SAM!

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Praden so se strokovnjaki odločili za ta
okna pri bežigrjski šoli, so vzdali za Po-
skušnjo patentno okno na severni strani,
kjer okna največ trpe zaradi vetra in pada
vin. Pri navadnih oknih, ki se odpirajo
na noter, sila voda ob dežju v notranjost.
Pri bežigrjski šoli so se pa patentna okna
tako dobro izkazala, čeprav se odpirajo
na ter, da imajo vse prednosti oken, ki se
odpirajo ven, razen tega se pa zapirajo v
pravem pomenu besede hermetično ter
lahko rečemo, da je to sistem bodočih
oknih, ko se bodo morala poslopja zapirati
hermetično v plinskih vojnah. Pri vsem
tem se okna odpirajo tako lahko in varno,
da jih lahko odpirajo tudi otroci, in ob
straneh v oboju skrivajo zastore.

To je bilo treba omeniti samo zaradi
tega, da bo mladi izumitelj delal še z
večjo verno na svojih izumih ter da bo
zanje žel vsaj priznanje, ko ne žanje
materjalnih koristi.

Ferdo Delak: Rokovnjači

Ljubljana, 5. decembra
V zalozbi že popularnega „Našega odra-
je te dni izšlo novo Delakovo delo
»Rokovnjači«, romantična odraška
zgodba v sedmih slikah. Delo, ki ga je
tiskala Narodna tiskarna, je prav
gotovo razveseljiv pojav. Vsaj
pomenijo »Rokovnjači« aktualizacijo
vseh ljudskih iger in bodo nedvomno
zlasti po naših ljudskih odrih
zmerom dosegali velik uspeh.

S svojim novim delom nam je
Ferdo Delak predstavil rokovnjače
v deloma novi podobi, z vsemi
tistimi značilnostmi, ki so bile
pri naših rokovnjačih najpomembnejše,
in z vsem tistim živahno se
razpietajočim življenjem, ki so ga
v starih, romantičnih časih
živeli rokovnjaške družine. Način,
kako je Delak obdelal to
zanimivo, v naših krajih
še zmerom živo snov, bo
njegovim »Rokovnjačem«
omogočila življenje in
popularizacijo na naših odrih.
Pesmi v delu, razen zaključne,
so posnete iz Bedekovičevih
zapiskov, zaključno pesem
in pesmi, ki jih med vsako
sliko poje bežigrjski kvartet,
pa je napisal Ivan Albreht.
Naročila na »Rokovnjače«
sprejema založba »Naš odra-
je« v Ljubljani. Gajeva ulica
8 in imajo ljudski odri pri
nakupu posebno olajšave
in izredno ugodne cene.
Priporočamo, da se bo
Ferdo Delak kmalu spet
oglasil z novim delom in
tako obogatil našo, po
resnih in res globoko v
narodu zajetih delih še
precej piščo odrsko literaturo.

Ni bilo pravih dokazov

Ljubljana, 5. decembra
Včeraj je velik senat s predsednikom
a. o. a. Kraljem raspeljal o
obtožbi proti l. 1912 v Gorci
rojencu Kijavčiču Rojcu
Rudolfu in l. 1902 v Gor-
njih Vrbah pri Dobrnjah
rojencu zasebnemu uradniku
Siaaku Jožetu, ki ju je
obtožila državna tožilca
obtožila sodelovanja po
čl. 1-1 zakona o sodelovanju
in reda v državi.

Po obtožnici sta ta sodelava
s tem, da sta letos v septembru
sodelovala »Dragi prijatelj«, ki
je podprl »Zadnji človek slovenski
svet slovenske ljudske fronte«. Z
okrožnico sta delo pobudo za
»svetovni svet«. Ki naj bi
sodeloval vse tri slovenske
strokovne organizacije v
enotni organizaciji. Zdržile
naj bi se »Strokovna komi-
sija« »Narodna strokovna
sveta« in hrvaški socialisti
v skupno slovensko ljudsko
fronto. Posveta sta tudi
delavstvu, da si poizkušata
sredstva za sodelovanje
svojega položaja. Ki je nastal
po odreditvi banke uprave
proti Bežici. Razmožila
sta okrožnico in razpisala
nadaljnje delo.

Spisala in razširila sta tudi
neki letak, ki je meril na
ogranžanje javnega reda in
miru v državi. Sklicala sta
tudi shod zaupnikov bivšega
»Delavskega Obzornika« na
Mrzlici, ne da bi shod pred
tem prijavila. Med razlogi
pravi obtožnica, da je tudi
Jakob Zorja zapečel tako
akcijo za združitev vseh
delavskih organizacij v
Sloveniji ter je bil zaradi
tega v Beogradu obsojen na
6 let robije. Policija je na
posled izjavila, da sta
obtožena vneta komunisti.
Po večerni razpravi in
dolgem posvetovanju sta
bila obtožena oproščena. Za-
govornjaka sta se, da nista
imela zveze s

kominternu, kakor se jima
je očitalo, in da nista vršila
komunistične propagande.
Njuna zagovornika dr. Lemež
in dr. Stempihar sta pobijala
obtožnico in zelo temperamentno
dokazovala, da ni razloga za
obsojdo. Med razlogi za
oprostitno sodbo je senat
navedel, da manjka dokazov,
da sta obtožena delala po
navodilih kominterne, čeprav
neki indicov opravičuje ta
sum. Oba sta bila tudi že
kaznovana zaradi komunistične
propagande. Na podlagi
indicov in domnev pa senat
ni mogel spoznati obtožena za
kriva. Državna blagajna bo
trpela stroške za kazensko
postopanje proti obema.

Kaj takega pa še ne! Gluhonemi bodo igrali na šentjakobskem odru

Ljubljana, 5. decembra
Ali je to sploh mogoče? Gluhonemi
da bi igrali, kako neki, če pa ne
slišijo... To bo nemara
aprilska potegavščina, bo
marsikdo neverjetno
skomignil. Pa je vendar res.
To nedeljo popoldne jih boste
čuli in spoznali, da so nekateri
med njimi kakor rojeni za
gledališke deske, čeprav niso
doslej še nikoli javno nastopili.
Da, dragi moj gospod in
spoštovana gospe, kar priznamo
si, da vemo o Papuan-
cih mnogo več, nego o teh
naših rodnih bratih. Morda
ste bili celo prepričani, da
gluhonemec sploh ni zmožen
kakega obravnavati polnovrednega
člana človeške družbe. In niste
vi sami tavalji v tej hudi
zmoti. Na stotine jih je v našem
lepem mestu, ki grede vsak
dan mimo gluhonemce, pa je
še nikdar niso videli od
znotraj. In inajzjoma se bolj
me gluhonemci, pa vsem tem,
kar se godi za temi zidovi.
Redek je, ki bi vedel in verjel,
da se gluhonemi otroci uče
živnega govora in da pri
pouku v gluhonemci prav nič
ne migamo. Z živim govorom
si pridobimo naši gojenci vse
tisto znanje, kakor daje
polnočutnim osnovna šola.
Seveda to ni tako preprosto,
gre pa vendarle. V osmih
letih napravimo takega otroka
zmožnega vsakdanje
konverzacije in

spodobnega za vstop v ta ali
oni praktični poklic. Mnogi
mojstri jih imajo še rajši od
polnočutnih vajencev, ker
opravljajo svojo delo z
največjo vestnostjo in se
nanje lahko zanesejo kakor
na oro.
Zal, da pri nas doslej ni
še prav nič poskrbljeno za
nadaljnjo uporabo absolventov
gluhonemce in so ti največ
prepuščeni samim sebi. Vendar
se ne zanemarjajo in si
skušajo pomagati, kakor
pač najboljšo vedo. Baš zato
je še posebejno obudovajna
vredno, da so se pripravili za
javno nastop. Nastudirali so
dve prav mišni igri. Poleg
tega pa nam bodo z zelo
posrečeno sceno pokazali in
povedali, kako si služijo
svoj vsakdanji kruh. Čudili
ste se boste, v kolikih
pokolih se udeležujejo.
Prepričan sem, da tega
svojevrsnega nastopa ne boste
zamedili. Saj takega res
še nismo videli v Ljubljani,
pa bogve kdaj ga spet bomo.
Nikomur ne bo žal za tisto
skromno vstopnino. Nepozaben
vam gotovo ostane ta vtis,
marsikomu zares prava
senzacija. Zato pridite, da
se prepričate, kaj zmorejo
naši gluhonemi. Uvažujte
pa še to, da boste s svojim
obiskom močno razveselili
te toliko in tako krivkivno
zapuščene invalide narave
ter jim dali v teh zanjih
še posebno težkih časih tako
potrebno moralno oporo.
Vilko Mazd.

Film „Med dvema zastavama“

Ljubljana, 5. decembra
Na očiti vidno Renalda
Celmana in prekrasno
Claudette Colbert, ki igra
glavni vlogi v monumentalnem
velefilmu »Med dvema
zastavama«, žigur premiera
je bila smotljiva. O filmu
»Med dvema zastavama«, ki
je nedvomno eno največjih
filmskih del v povestnici
filma — saj so stali samo
produkcijski stroški nad 100
milijonov dolarjev — so si
edini vsi kritiki in tudi
občinstvo, da je najlepši
zadnjega desetletja. Vsebinsko
spominja nekoliko na veliki
film »Carjev glasnik«, samo
da je »Med dvema zastavama«
mного impozantnejši v
vsakem pogledu. V Ljubljani
ga predvajajo v nemškem
jeziku, kar bo občinstvu
gotovo še bolj všeč.

tovo zavzetje poslednjega
pettisocaka v Kavkazu
preko ogromne in veličastne
ledene stene Bezinga. Videli
bomo prečenje La Meije in
Barres des Ecrins v Dauphin-
jéh (Zapadne Alpe), na katerih
vrhovih so bili tudi že
slovenski alpinisti, dalje
ostro nasekani in najdaljši
greben Centralnih Alp
Pétretgrat, sredi katerega
se nahaja plečevinasto
zavetišče (bivak), prečenje
izredno izpostavljenega
Rochefortgrata in krasne
posnetke na Dent de
Geant. Vse to se nahaja v
skupini najvišje gore v
Alpah v Mont Blancu.
Poleg plezalne tehnike v
goli skali, bo pokazal in
pojasnil g. Poppinger
moderno tehniko v ledu
in snegu, kar pa mora
zanimati vsakega
zimskega alpinista. Foto-
materiji planinci pa bodo
tudi prišli na svoj račun,
ko bodo videli kaj in kako
je treba fotografirati v
gorah, obdanih z debelim
ledom.

Pet filmov na en večer

Ljubljana, 5. decembra
»Sikalab« so letos povabili
pri nas že znameniti
alpinista Karis Poppingerja
z Dunaja, da predava o
svojih vzponih v Centralnih
in Zapadnih Alpah s
cepinom, vrvo in drezami
ter filmsko kamero.
Belo, kot zrcalo se
bliščeče ledene stene,
ogromne kullase razdrapanih
ledenikov Bonna, Bionnasey
in drugih, ter kot alu-
baster bele, drame
spike in zobe nad 4000
metrov visokih vrhov z
vsemi svojimi grozotami
planov in naglih
vremenskih preobratov
bomo videli 9. t. m. s
večer v Delavski zbornici.
Kateroga našega
planinca, planinca in
smučarja, ki je že imel
priliko videti Mont Blanc,
Dufourspitze v Monte
Rosa, Matterhorn, Signal-
kuppe in še druge
lpe vrhove Alp, ne bo
zanimalo, da bo še
poslušal to zanimivo
alpinistko-tehnično in
filmsko predavanje.
Najzanimivejšo bo go-

Nova gledališka in telovadna dvorana

Velika dvorana bežigrjske šole je večja od dvorane v Delavski zbornici

Ljubljana, 5. decembra
Te dni so bila končana
zadnja dela v veliki
dvorani bežigrjske šole,
kar je treba omeniti,
ker ne gre za navadno
šolsko dvorano. Bežigrad
je postal zadnja leta
pravi mestni okraj po
svoji razsežnosti in tudi
po mestnem značaju.
Čeprav se nima vseh
dobitev, ki dajejo
mestnim četrtim
svojevstven pečat,
vendar nima
predmestnega značaja.
Ta novi veliki del
mesta ima tudi svoje
posebne potrebe,
ki moramo med
nje šteti tudi
večjo dvorano za
gledališke predstave,
razne prigodne
prireditve ter
zborovanja.
Težišče mesta se
premika proti severu
in tako tudi Bežigrad
postopno dobiva, kar
mu gre.

Da je nova dvorana
res velika, lahko
spoznamo, če
povemo, da je
večja od dvorane
v Delavski zbornici.
V nji je prostora
za 200 do 300
sedežev. Dvorana
pa bo lahko
služila zlasti za
gledališke predstave,
v čemer je njena
posebna vrednost.
Ima namreč
veliko krožno
obzorje. Oder je
pri bližini tako
velik kakor v
opernem gledališču.
Dvorana ima
prijetno svetlobo,
na kar je treba
posebej opozoriti,
ker imajo nekateri
naše dvorane
zelo slabo, motečo
svetlobo in se v
njih ljudje ne
počutijo dobro
prav zaradi tega.

ALI SO MODERNA STRANIŠČA NEMO- RALNA?

Ker smo ob tej
priliki blizu naše
prve moderne šole,
je prav, da vas
opozorimo na
nekatero njeno
zanimivost. Ne
smete misliti,
da se vsi vse
velele ugodnosti
ter blagodat. Ki
jih lahko nudi
takšno moder-
no poslopje s
svolo temeljito
premisljeno
ureditvijo. Dostoj
pri nas še ni
nič videl
moderne šole,
zato si lahko
mislite, da se
nekateri ne
morejo z
marsičem
sprijazniti in
da ni čuda, če
se komu toži
po amoni
jakovem
smradu in
seladkem
ogljikovem
dvojkim.
Pomislite
morate da
ima šola
prezračno
načrto. Ki
izmenja v
vseh
prostorih
trikrat na
uro zrak
ter ne
prešano
dovaja
primerno
ogreje in
ovlaženo
svežega.
Toda šola
ima tudi
moderna
stranišča.

PREZRTI IZUM

Pri vseh
novostih, ki
jih ima nova
šola, so
opisovalci
doslej
prezrli
eno
najvažnej-
ših, kar
ni čuda,
saj gre za
priliko
sloven-
ski patent.
Gre za izum
mladega
mizarja
Fr. Trkmana
iz Stožice,
pravoga
idealista v
svoji stroki.
Zene se
vedno le za
moralni
uspeh, da
bi prodrl s
svojim izu-
mom, pri
tem pa
pozabi nase.
Baje ima
že več iz-
umov, toda
ta, posebna
okna, ki jih
ima be-
žigrjska šola,
je v resnici
bijaven,
kakor
pravi strok-
ovnjaki. Pri
nas je v
rabji že
več patent-
nih oken,
a večina
patentov
je kupljenih
v inozemstvu
ter gre za
patentno
okovje iz
naše
države
množice
denarja.
Za tujimi
patenti je
kapital, naj
sumi
telj si pa
mora
pomagati
le s
spretnostjo
in sposobnostjo.
Za bežigrjsko
šolo so
izdelovala
okna do
njegovemu
patentu
ter okovju
okovja
podjetja,
kajti izu-
mitelj pa
nima
tovarna,
temveč je
okrožno
delavsko.

Matineja Z.K.D.
NESMETNE MELODME JOHANNA STRAUSSA
 v veseli filmski opereti

„ROŽE Z JUGA“ Paul Hörbiger
 Gretl Theimer

Danes ob 14.15 in jutri ob 10.30 v Elitnem kinu Matic
 BOGAT DOPOLNILNI SPRED!
 Cene matinejske Din 3.50 in 5.50.

DNEVNE VESTI

— Zračna zveza z Grčijo. Nemška Lufhansa vzdržuje že več let reden potniški promet na zračni progi Berlin—Dunaj—Zemum—Atene. Ker je pa potekala pogodba, na podlagi katere je imela Lufhansa pravico eksploatacije te tudi za nas važne zračne proge, je bila podpisana nova pogodba glaso- matere katere bodo letala na tej progi letala vse leto. Tako bo imel Zemum skozi vse leto stalno zračno zvezo razen s Parizom in Londonom tudi z Berlinom, Dunajem, Solunom, Sofijo in Atenami.

— Možnost večjega izvoza našega lesa v Francijo. Naši lesni industriji in trgovci z velikim zanimanjem spremljajo trgovinska pogajanja s Francijo, ker računajo, da bo dovolila Francija večji izvozni kontigent za naš les ne samo v Francijo, temveč tudi v vseh svojih kolonijah. Doslej je bilo treba v Franciji plačevati visoke takse na uvoz našega lesa, tako da nismo mogli konkurirati avstrijskemu lesu. Po devalvaciji franka so se pa takse sicer znižale vendar so pa še vedno previsoke. Naši lesni industrijalci upajo, da bo šlo v Francijo okrog 50.000 ton našega lesa letno.

— ako pa nemško-rumunski trgovski zbornici, Bolgari o razstavo priredi trgovinsko ministrvo zastopano po b. garskim zavodu za pospeševanje sunanje trgovine. V pogajanjih o sodelovanju jugovzhodnih evropskih držav o vsi delegati priznavali velik pomen leipzškega velesejma za mednarodno trgovino. Naglašalo se je posebno, da se z udeležbo na leipzškem velesejmu ne misli na reprezentacijo, temveč, da j. je namen povečanje izvozne možnosti tako na nemška kakor tudi na druga svetovna tržišča. V skladu s tem bo izbrano tudi razstavno blago. Razstavljene bodo vse one stvari in deloma tovarniški izdelki, ki jih more nuditi jugovzhodna Evropa ter prikazane možnosti, ki jih nudi narodom glede prehrane. Praktični uspehi razstave, ki jih pričakujejo vsi razstavjalci, se veda ne bodo izostali, če pomislimo, da se udeležbe velesejma v Leipzig taki predstavnikih teh držav, s katerimi se ne bodo dala samo voditi pogajanja, temveč tudi sklepati sumpde. Iz tega sledi, da bo pomladni velesejme v Leipzig važna etapa na poti k poglavitni in zboljšanju gospodarskih odnosov naše države z drugimi tržišči.

KINO SLOGA
 Najboljši in najlepši film »Wüstenlegion«
 MED DVEMA ZASTAVAMA
 Ronald Colman, Claudette Colbert
 Viktor Mc Laglen
 Matineja danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.
 KARDINAL RICHELIEU
 Nadvse napet in krassen film! — Cene
 3.50 — 5.50 Din

MATICA
 Velefilm o največji katastrofi habsburške dinastije
 MAYERLING
 Charles Boyer in Danielle Darrieux
 Danes nepreklicno poslednjič film nape-
 tih presenečenj, zapletljiv in avantur
 Renate Müller
 ESKAPADA Georg Aleksander
 Jutri (v nedeljo) prelira Schubertove
 operete

PRI TREH MLADENKAH
 Paul Hörbiger, Else Elster, Maria An-
 dergast, Gretl Theimer in Svet. Petrovič
 Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri
 (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21. uri

Kardinal Richelieu
 Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.
 Napeto! Matinejske cene!

KINO MOSTE
 Danes ob 20.
 Magda Schneider v veseli opereti
 LIZELOTA
 Po filmu Miklavžev večer. — Jutri ob 17.
 in 20. uri dva sporeda: LIZELOTA in Buk
 Jonnes v senzaciji: DVA NASPROTNIKA.
 Cene Din 3.50 — 6.50
 V nedeljo ob 15. uri matineja:
 DVA NASPROTNIKA po znižanih cenah.

— Nameščenej v ministristvu. Banski pristav g. Hrvoj Makter, sin pokojnega generala Rudolfa Maistra, je pridelen v službovanje ministra brez portfelja g. dr. Mihe Kreka. G. Maister je svojo službo v Beogradu že nastopil.

— Kdo bo general. direktor SUZOR-a? Dosedanji generalni direktor SUZOR-a Milan Glaser je bil upokojen in razpisal je že natečaj za izpraznjeno mesto. Posle generalnega direktorja vodi začasno njegov pomočnik g. Matjašič.

PRIBOR
 modne potrebščine za dame.
 Tyrševa cesta 9.

— Zagreb je dobil novo veliko kavarno. V pritličju hotela Milinov so uredili veliko moderno kavarno, v kateri je prostora za 1.500 ljudi. Kavarna ima 350 mizic in 1.500 stolov. Za postrežbo gostov bodo v kavarni trije direktorji, 60 natakarjev, 20 garderobarjev, 30 kuharjev in pomočnikov in 10 goštev.

— Južnovzhodna Evropa na pomladnem velesejmu v Leipzig. Na pomladnem velesejmu v Leipzig, ki se prične 28. februarja 1937, bodo po večletnem prestopu zopet razstavile Jugoslavija, Bolgarija, Grčija in Rumunija. Vse štiri države so že znele večje prostore v pritličju palače »Ringenshaus«. Jugoslovnsko razstavo priredi trgovinsko ministrvo, grško ministrvo za narodno gospodarstvo, rumun-

— Zopet grško suho grozdje v Dalmaciji. Včeraj zjutraj je prispel v splitsko pristanišče iz Grčije parnik Una, ki je prpeljal 20.000 kg suhih fig in 4.500 kg suhega grozdja.

— Proteus v elegantni vezavi je najlepše božično darilo! Cena letnika 75 Din. Naroča se direktno pri društvu. Dosedanji naročniki pa lahko izročijo kompletne letnike v vezavo bodisi Prirodoslovnemu društvu, bodisi knjigovoznici Šabjek, Dalmatinska 10. Vezava stane 15 Din.

— Sneg v Sarajevu in Liku. Iz Sarajeva poročajo, da se vedno sneti. Snega je zapadlo toliko, da je mogel promet po mestu samo s sanmi. Iz drugih krajev Bosne poročajo, da je zapadlo mnogo snega. Tudi iz Like poročajo, da je zapadlo nad 20 cm snega.

KINO IDEAL
 Danes premiera — senzacionalne drame
Njena preteklost
 Romantično in pustolovno življenje na otoku Bornou.
 Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri
 v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo precej stalno, deloma oblačno vreme. Včeraj je snežilo v Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Zagrebu in Skoplju 4, v Ljubljani 3,8, v Beogradu 2, v Sarajevu 1. Dav. je kazal barometer v Ljubljani 765.8 mm, temperatura je znašala — 0.6.

— Zaradi oreha nož v srce. V vasi Radočja občina Generalski stol na Hrvaškem sta se sprla včeraj kmet Ivan Radočaj in Marko Radočaj, ker nista mogla pravično razdeliti izkupička za prodani oreh, ki je razdelil na zemljišču zajednice. Marko je zahteval večji del, ker je rasel oreh na meji njegovega zemljišča. Ivan mu pa ni hotel dati denarja. Med prepriom je Ivan zabodel Marka naravnost v srce, da je oblezel takoj mrtev.

— Starec se je utopil v kopalnici. V Zagrebu se je pripeljal v sredo zvečer kaj buda nesreča. 73 let stari Stevo Petrovič se je hotel doma kopati, pa je padla nanj peč v kopalnici in ga pritisnila na dno kadi tako da se je zadušil, obenem pa utopil.

— Sin v silobranu ubil očeta. V vasi Gorinja Petrička blizu Bjelovara je ubil Josip Birt v silobranu svojega očeta Franja, ki je izgubil v vojni levo roko in postal kot invalid pijanec. Pretepal je ženo in sina in ko je hotel včeraj sina napasti z nožem je pograbil sin vilo in ubil očeta. V vasi Donja Vrba pri Slavenskem Brodu je pa zaklal včeraj kmet Mato Lačič svojega očeta z nožem. Sin in oče sta se sprla in med prepriom je sin zabodel svojega 72-letnega očeta.

— Božični avtolet: Gorica—Trst; Benetke—Padova 24. do 27. decembra. Priglasite se takoj. Poja nila zastoj. — Po božjem svetu, Ljubljana, Wolfova 1.

Matineja kina Sloga
 Ne opustite, temveč pridite, da vidite krassen film o velikem diplomatu, državniku, spletkarju, intrigantu
Kardinal Richelieu
 Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.
 Napeto! Matinejske cene!

— Kdaj začete kršitve deviznih predpisov? Na to vprašanje je odgovorilo finančno ministrvo: Za kršitve deviznih predpisov morajo veljati odgovarjajoči paragrafi kazenskega zakona. Na temelju § 78 kazenskega zakona zastarajo torej kršitve deviznih predpisov v dveh letih. To točnacej je potrdil tudi državni svet.

— Seja tarifnega odbora. Prometni minister je odredil, da se sešane tarifni odbor 14. t. m. v Beogradu, da se izreče o nekaterih prečitih tarifnih vprašanjih.

— B. žični izlet Beogražanov v Slovenijo. Beograjski Putnik pripravlja za pravoslavne božične praznike velik izlet s posebnim vlakom v Slovenijo. Izletniki bodo razdeljeni v več skupin in posetijo naše zimsko sportne kraje Bled, Kranjsko goro, Rače, Planico, Bohinj in Pohorje. Iz Beograda se odhaja 5. januarja zvečer, vrnejo se pa 11. januarja zjutraj.

— Cenena letovišča za državne uradnike. Zveza nabavnih združg državnih službenecv v Beogradu se že delj časa ukvarja z vprašanjem zraditve uradniških letovišč in zdravilišč na zadržni podlagi. Zgradila je že dom v Kranjski gori, ki bo kot zadržno letovišče dograjen in opremljen pred začetakom prihodnje sezone. Služi bo za odpočitek čez poletje, pozimi pa državnim uradnikom smučarjem. Zveza zgradi poleg tega letovišča v Ulcinj. Vrnjački banji in severni Dalmaciji, največ pa tudi v Zlatiboru in na Fruški gori.

— Stanje naših klinogev. Z državami, s katerimi smo aktivni, je bilo stanje naših klinogev 3. decembra sledeče: Nemčija saldo 17.900.000 mark, Italija saldo 49.000.000 lir, Bolgarija saldo 691 levov.

— Ivanjkovec. Tujakinja v večletni vinski sejem se bo tokrat vršil v torek, dne 19. januarja 1937. Te seje privedi tujakinja vinarstva združga Jeruzalemcian in ta bo že 12. Ivanjkovec o v sredini Ljutomerko-Ormoškega okoliša in na sejni se smejo ponuditi le vina iz tega okoliša. Letnja vino se prav loje razvija in je izavtno. Pridelek je res bil majhen, vendar je še toliko zasog, da d bo lahko vsak interesent sbral primerno.

— Uslogo Ti je storil prijatelj, zahvaliti se mu moraš s primerim poklonom. Pošlji mu letošnje lepe Vodnikovc knjige, ki jih vsi poveod tako bvaljni Pa se mu boš častno oddolži in mu napravil veliko veselje!

pri Laškem, Zagar Gregor, 24 let, dminer, Luče, arez Gornji grad, Malenček Franc, 62 let, žel. uradnik v p. Koren Jožica, 5 let, hči steklarja, Leban Anton, 70 let, mizar. Praprotno, obč. Šahovica, arez Kamnik, Bregar Josip, 33 let, košar, Praprotno, obč. Rače pri Zid. mostu, Mihečič Stanislav, 2 leti, sin orožni, narednika, Lukovica pri Kamniku.

— V cilin predavaaj, ki jih prireja Prirodoslovno društvo v dvorani Delavke zbornice, bo predaval v ponedeljek, dne 7. decembra ob 20. uri univ. asistent Tomaž Gabrijel: »Kako nastane celuloza in raste les«. Pomen najbolj razširjenega izdelka žive prirode v krogotolu snovi. Društvo vjudno vabi občinstvo k obilni udeležbi.

— V Zimski pomočej zdaj povsod organizirani in se prebivalstvo pozivom karitativnih organizacij razveseljuje odziva. Le malo kdo stoji ob strani. Za svojo dolžnost smatramo da opozorimo predstavnike občin, humanitarnih organizacij in druge, da se pri podeljevanju podpor v denarju in blagu ozirajo v prvi vrsti na jetične bolnike Protituberkuloza Zveza v Ljubljani.

— Med vsaki slovenski narodni pesmimi so pač najbolj priljubljene koroske narodne. Vsi naši zbori jih pojo, pri nas se ve prav tako udomačile kakor tam, kjer so nastale. Da jih pa najlepše pojo naši koroski rojaki, je pa popolnoma naravno in jasno. Njihovo prelopo pesem bomo slišali zopet v Ljubljani v soboto, dne 12. t. m. ob 20. uri zvečer v mali Filharmonični dvorani Takrat namreč nastopita zbor iz Sel in Radci na Koroskem. Sedeže dobite v knjigarni Glasbene Matice.

— V skali, snegu in ledu. Predavanje Turistovskega kluba Skala, ki se bo vršilo 9. t. m. ob 20. uri v Delavski zbornici, bo nosilo ta naslov, ki sam po sebi pove kako izredno zanimiva alpinistična tema se bo na tem predavanju razpravljala. V popolno pozornost besed predavatelja Karla Poppingerja z Dunaja, bo prikazana serija odličnega amaterskega filma, ki bo prav gotovo zadivil občinstvo s svojimi izpopolnjenimi posnetki iz skupine Kaukaza, Monte Rose in Dofineye. Poppinger je kot izkušeni alpinist zbral pri svojih podvigih toliko zanimivega novega materiala, da bo lahko vsakega obiskovalca tega predavanja v vsakem oziru zadovoljil. Predpoda ja vstopnic se vrši pri št. Aline.

— V mladi bolgarski dirigent Bojan Itkonov se bo prvič predstavil ljubljanskemu koncertnemu občinstvu kot dirigent velikega simfoničnega koncerta na prihodnjem koncertu Ljubljanske Filharmonije v petek, dne 11. t. m. v Unionski dvorani. Bojan Itkonov je bil rojen v Nikolajevu ob Donavi leta 1900. Svoje glasbene študije in univerzo je končal v Sofiji, nato pa nadaljeval od leta 1923 glasbene študije v Franciji pri znamenitem skladatelju Vincentu D'Indyju v Parizu. Poleg tega je tudi absolviraj mojstrski dirigentski kurs pri Weingartnerju v Beolu. Predstavil se nam bo torej nov dirigent bratsvega bolgarskega naroda. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

— Sokolsko društvo Ljubljana III. se Bežigradom običe Miklavž danes ob 17. uri, da obdari deca, ob 20. uri pa članstvo in njih prijatelje v veseli dobrotami »vojege casa. Ker je vse Miklavžovo spremstvo židane volje, pripelje po Ljubljani in Kršičevi ulici ob poteh k III. državnim reálni gimnaziji v sokolsko dvorano, kar pripočnemo tudi vsem Miklavževim častilcem, ki hrepene ta večer po rajanju in veselju, petju in godbi.

— Dames vse na frizerske Miklavževce v novootvrti dvorani hotela Mladci.

— V španščini vajal je nastoj: ker nima jo španščini čevljev z Miklavževce ceste, zvečan Delavske zbornice.

— Plesni navod »Šunkov v Kasni sprejema začetniko-dame in gospode vsak ponedeljek ob 20. uri. Vabimo nasloje ob 4. do 8. ure »popoldanski ples«. Vsak torek in četrtek ob 20. uri »nadaljevalni tečaj«. Posebne plesne ure in informacije dnevno. Dljaki popust.

— V Sokolskem domu na Viču bo obdaroval sv. Miklavž deca ob pol 18., odrasle pa ob 20. uri. Darila se sprejemajo v društveni pisarni s točnimi naslovi od 14. dalje. Po Miklavževem nastopu zvečer bo zabava s plesom in godbo. Sokolska članstvo in prijatelji društva vjudno vabljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo precej stalno, deloma oblačno vreme. Včeraj je snežilo v Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Zagrebu in Skoplju 4, v Ljubljani 3,8, v Beogradu 2, v Sarajevu 1. Dav. je kazal barometer v Ljubljani 765.8 mm, temperatura je znašala — 0.6.

SPORT

— GZSP (službeno). Dopisa JZSP se vzameta na znanje. Na dopis ASK. Gorenjca, se odgovori pismeno. Dopis SK Rateče-Planica, se vzame na znanje. Potrjujemo pismen dopisov SK Bohinja, radi dopusta Podlipnik Jožeta in Cerkovnik Antona, bomo ukinili vse potrebno. Statistični podatki TPD Rateče-Planica, se odstopijo propagandni sekciji GZSP. Od tvrdke »Tivarsprejete rabatne izkaznice, se odstopijo blagajniku GZSP, da jih vnovči. Dne 28. p. m. so vsi klubi JZSS prejeli okrožnico št. 4. prosimo, da nam na navedeno okrožnico takoj odgovorite in sicer na odstavek: »Prijava tekmovalcev«, ker se bomo mi držali točno predpisane roka in bomo pripravili samo pravočasno prijavljene tekmovalce. Naknadno se odobri prijavljeni termin za klubsko tekmo SK Bohinja iz Boh. Bistrice. Isto se odobri prijavljeni tečaj SK Rateče-Planica, počenši 15. t. m. v Ratečah, tečaj je predvsem namenjen za smučarje začetnike. Ker smo se obrnili na vodstvo jeseniških sol, glede podučevanja smučanja pri »solski mladini«, prosimo vse jeseniške klube, da nam javijo imena zmornih in rešnih smučarjev, ki bi bili pripravljene podučevati brezplačno solsko mladino. O t. z. dogovoru z vodstvom jeseniških sol, bomo poročali v prihodnjih službenih objavah. Poslednjič opominjamo vse klube GZSP, predvsem jeseniške, da nam najkasneje do 15. t. m. poslejo po naši okrožnici št. 3 zahtevane statistične podatke. Klub, ki teh podatkov do navedenega roka ne bo poslal, ne bo vpisovan pri poročilu, ki ga sestavljamo za Banovinski turistični svet dravske banovine, niti ne v poročilu, ki ga bomo objavili v časopisu. Ko zapade dosti snega, bomo prvo nedeljo razpisali propagandni amuški tek okoli mesta Jesenic, svojima že sedaj vse klube, da sestavijo svojo moštva, tako da bo udeležba čim večja. V četrtek, dne 10. t. m. priredimo ob 20. uri v kinu »Radio« na Jesenicah: »Kulturno tujsko prometno predavanje«. Prosimo vse prijatelje belega spota, da se tega predavanja polnoštevilno udeleže. Glasom sklope seje u. o. GZSP z dne 3. 12. 1936 se sprejme v članstvo GZSP — »Tujsko prometno društvo« pri Sv. Križu nad Jesenicami, ker je navedeno društvo pravilno prijavilo svoj vstop in poravnalo vse predpisane obveznosti.

SOKOL

— Nova premiera na odru velikega Sokola. Marjivi sokolski gledališki oder vprizori na pramnik 3. t. m. ob 20. v Sokolskem domu izvrstno veseloigro »Skok v mlakonski jarame v rožici hr. Janeza Grdina. Veseloigra je vzeta iz meščanskega življenja ter je polna situacije in besedne komike, tako da bo občinstvo prišlo v polni meri na svoj račun. Vsa tri dejanja so veselost zabavna in se bo občinstvo nasmejalo do solz. Pri predstavi bodo sodelovali naši znani sokolski igralci hr. Pažl, hr. Grdina, hr. Pačl, sestre Magdolina, Vugova, Sulcova in Domanjkova. Prvič bo ta nastopila na našem odru s. Magdolina in Domanjkova, ter je naš oder pridobil dve novi moči, ki bosta gotovo mnogo pripomogli k uspehu našega odra. Za predstavo vlada na Viču veliko zanimanje, vabimo pa tudi Ljubljancane, ki se hočejo nad dve uri zabavati od dviljnih igralcov in igraik. Vabimo zato sokolsko članstvo in cenjeno občinstvo, ki zna ceniti poštvovalno delo naših dramatičnih igralcov, da v torek 8. t. m. napolni sokolsko dvorano do zadnjega kotička. Vse cenjene posetnike opozarjamo, da si nabavijo vstopnice že v prodaji pri hr. Jeločniku v Rožni dolini in v Sokolskem domu. Zdravo!

Iz Ptujja

— Prevzem občinskih poslov od občine Breg. Kakor znano, se priključil del občine Breg k mestu Ptuj, en del pa k občini Hajdina, kjer se ustanovi nova občina. Te dni je mestna občina Ptuj po svojih odposilcah prevzela posle, ki spadajo pod mesto, v navzočnosti bivšega župana na Bregu v. Vindiša, ereko načelstvo pa je zaslupal pristav g. Prah ter za novo občino Hajdino g. Drevensček. Celotni arhiv se je prenesel na mestno občino Ptuj, dočim dobi pisarniški inventar nova občina Hajdina. Prevzem poslov ostalih dveh občin Grajene in Rogoznica pa se je začelo še oddolž. Pod občino Hajdina, so se priključile katastralne občine Draženec, Zgornja in Spodnja Hajdina ter oni del Brega, ki ni prišel pod mesto Ptuj. Nova občina, ki se bo imenovala Zgornja Hajdina, bo tako štela 1500 prebivalcev. Uprava te občine je že imenovana in bo vodila posle do novih volitev.

— Ogenj na Dravskem polju. V Apačah pri Sv. Lovrencu je te dni nenadoma izbruhnil ogenj in gospodarskem poslopu posestnika in mizarja Martina Kelca. Ogenj se je zaradi vetra bliskoma širil ter zajel sosedna poslopja posestnikov Zajca in Golca, katerim je uničil lepa poslopja, polna poljskih pridevkov. Skupna škoda se ceni na 70.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, se še ne ve, sumi pa se, da je bil polkajen.

— Vlomile se se zopet polkajili. Minulo noč so neznanji vlomile obiskali trgovino g. Tacarja v Stoperah ter se založili z raznim manufakturnim in epeceričnim blagom ter ostodavali trgovca za okoli 3000 Din. Orožniki zasledujejo vlomilce.

— Posipanje hodnika. Zaradi naliva, ki je bil pred dnevi je postalo zelo mrzlo, začelo je zmrzovati in dobili smo poledico. Hišne lastnike opozarjamo, naj posipajo hodnike pravčasno, da ne bo nesreč.

Kako zidamo pri nas hotele

Ljubljana, 5. decembra. Z ozirom na Vaš članek, ki ste ga objavili v soboto, dne 28. novembra 1936, št. 274 na strani 5, stolpec 1, 2 in 3 pod naslovom »Kako zidamo pri nas hotele«, Vas prosimo, da v smislu § 26 zakona o tisku izvedite objavo v Vašem cenjenem listu sledišči popravek:

Dokaz dobrohotnosti s katero je obravnavala gradbena oblast dovoljenje za prizidek hotela »Metropol« je dejstvo, da je bila ta zadeva na 14. sojah gradbenega odbora razmotrivana in sicer večinoma izven dnevnega reda kot nujen slučaj. To pa samo zato, da se jo omogočilo nadaljevanje dela, ki je moralo biti ponovno ustavljeno, ker si lastnik po svoji krivdi ni pravočasno izposloval gradbenega dovoljenja.

V letu 1931 je predložil stavbni gospodar sam fasado tudi za letošnji prizidek, ter mu je bila ta že tedaj odobrena. Letos je stala gradbena oblast na stališču, da se prizidek

lahko gradi s fasado kot je bila že odobrena leta 1931. Stavbni gospodar ima pa tudi prosto izbiro, sidati po kaki novi fasadi, vendar mora ta ustrezati arhitektonskim zahtevam, ki jih je staviti za odlično in eksponirano situacijo hotela »Metropol«.

Stavbni gospodar se je tega res poslužil in predložil zaporedoma več osnutkov fasad za predmetni prizidek hotela, ki pa niso bili odobreni, ker niso odgovarjali arhitektonskim in estetskimi zahtevam. Da pa to ni bilo kako omostransko preocenojanje, dokazuje že to, da ti osnutki od projektanta niso bili podpisani, da tedaj tudi sam ni bil s rešitvijo zadovoljen.

Navedena dejstva dokazujejo, da je lastnik sam zakrivil ponovni zastoj pri gradnji tega prizidka, ker ni pravočasno upošteval utemeljenih zahtev gradbene oblasti. V kolikor so stvari v omenjenem članku drugače podane, so pretirane in pristranske.

Tiskovni referent Jože Vombberger.

zmanjšan, pijanec in ženskar. Skratka krepkosta židovska občina v Vilkomiru je sklenila, da mora Manel Sahar k vojakom, da se ga odkriža. Manel Sahar je bil cariki vojak, ki je prišel na svet mali Haim. Svoje otroka je videl zelo redko, med njegovim drugim in sedmim letom pa sploh ne. Mati Haje Elka je moža zapodila, omožila se je drugič in mali Haim Manelevič, ki se mu v očetovi hiši ni godilo posebno dobro, je podlegel izseljenškemu nagonu lastnih ruskih židov ter se izselil kot 17 letni mladenič v London. Zakaj v London? Ker je nekdo in nekje slišal, da je imel njegov izgubljeni oče Manel Sahar nekakšne stike z Anglijo.

Kaj pa je imel grški deček iz Istanbula Zaharia Basil Zaharov skupnega z Vilkomir daleč na severu in kaj je imel skupnega s Kišenevom? Da je imel nekaj skupnega z Londonom v tistem času, ko je bilo Haimu Maneleviču pet let, smo čitali včeraj. Cevljar Sahar iz Birminghama ima za to svojo teorijo. Med preganjanjem Grkov leta 1821 naj bi bila praroditeljica sira Basila Zaharova pobegnila iz Istanbula. Naselila sta se baje v Kišenevu in ostala tam kot trgovca s suknom in krojača do leta 1842, ko sta se vrnila v Istanbul. En njun sin, stric Zaharia Basila, naj bi bil pa ostal v Rusiji, se preselil v Vilkomir in ko je imel Zaharia Basil v Istanbulu že preveč različnih izdelkov, naj bi ga bil oče poslal k stricu v Vilkomir, da potolaži turško policijo. Tako naj bi bil kralj orožja Basil Zaharov židovske krvi. To je verzija, ki so ji radi verjeli v nekaterih državah, kjer so sovražili Zaharova, ko je postal mogočen kralj orožja ali kjer so ga hoteli odirati.

Sir Basil Zaharov nima originalnega krstnega lista, temveč samo nekakšno izjavo, ki so jo podpisali trije stari Grki z veljavnostjo prisege. Napisana je bila 21. decembra 1892 v maloazijskem mestu Mughliju in pravi, da je bil Basil Zaharov rojen tam 6. oktobra 1849 kot sin zakoncev Vasilija in Helene Zaharovih in krščen dva dni po rojstvu po grško-pravoslavni obredih. Pa tudi ta dokument dvomljive vrednosti, napisan 43 let po njegovem navedenem rojstvu, je bil overjaven v Parizu po sodnem tolmaču gršime šele leta 1908. Židovsko poreklo torej ni izključeno. Rdečkasti lasje mladega Zaharova to domnevo dopuščajo. Nikjer pa ni nobenega dokaza za to, čeprav bi morali kaj vedeti v Istanbulu ali v Atenah. Haim Manelevič Sahar iz Birminghama pa v aprilu 1911, ko je čital v listih o bogatem podporniku Zaharovu, o teh dveh ni ničesar vedel. Vohal je samo bogastvo in možnost priti do bogatega očeta. Tako se je lotil dela.

je pa tudi nedograjena stavba iz železa in betona mogočna. Visoka je 39 m in pot vodi v grobnico s 500 m dolgim podzemnim hodnikom. V nji je spravil Harvey mnogo listovarnih dokumentov svoje docte. V Ameriki je bila pa nedavno sprožena misel, da bi zgradili varno grobnico in napisali na njo, da ne sme biti odprta pred letom 8133. Grobnico naj bi zaščitila ameriška vlada. Med drugim naj bi prišle v to kulturno zakladnico knjige, fotografije, filmi, najzanimivejši stroji, gramofonske plošče z glasom prezidenta Roosevelta Stalina, Mussolinija, Hitlerja itd.

Koliko stane nebotičnik?

Najdražji nebotičnik v New Yorku je nedavno dograjeni Metropolitan Life, ki je stal 30 milijonov dolarjev. Nekoliko cenejši je bil Equitable Building, tretji po vrsti Empire State Building je veljal 28 milijonov dolarjev, poslopje newyorške borze pa 20 milijonov. V nasprotju s temi največjimi orjaki ameriškega stavbarstva je bil zgrajen patriarhalni nebotičnik v New Yorku Woolworth Building za bagatelo 9.000.000 dolarjev. Seveda je pa ta nebotičnik med svojimi modernimi tovariši dokaj skromen. Za primerjavo naj še omenimo, da je veljalo poslopje Metropolitan opere samo 6.000.000, tako da bi lahko za en nebotičnik najmedonejšega tipa zgradili pet takih oper, čeprav je najdražja na svetu. Druga po vrsti londonska Covent Garden je veljala okrog 400 tisoč funtov, torej komaj 2.000.000 dolarjev.

Moč sovjetskega letalstva

V nedeljo je imel na sovjetskem kongresu v Moskvi glavni referat letalski general Kripin, ki je poročal o razvoju sovjetskega vojnega letalstva. Najprej je ugotovil, da je število ruskih vojnih letal naraslo v zadnjih desetih mesecih za 90 odstotkov, produkcija letalskih motorjev pa se je dvignila za 146 odstotkov. Nekatero tovarne letal in letalskih motorjev so tako razširile svoj obrat, da producirajo danes trikrat toliko, kakor ob pričetku tekočega leta. V poslednjih štirih letih se je pomnožilo število ruskih vojnih letal za 334 odstotkov. Približno sliko teh števil si je mogoče ustvariti, če se računata, da je imela Rusija že l. 1932 nekaj tisoč modernih vojaških letal od najtežjih bombarderjev do lahkih lovcov.

Brzina sovjetskih modernih vojnih letal znaša danes že 450 km na uro. Strokovnjaki pa napovedujejo, da bodo že v teku letošnje zime gradili nova letala s hitrostjo 600 km na uro. Število aktivnih pilotov v rdeči vojski je že preseglo 100.000 mož. S posebno marljivostjo se bavijo z letalstvom člani mladinskih organizacij, ki obiskujejo nalašč za nje ustanovljene pilotske šole.

Telefon je lahko nevaren

Ni priporočljivo dometiti se o sestanku telefonično, posebno če je človek poročen. Če bi ugotovili, da žena nekega kodanjskega častnika, bi se ji ne bilo treba ločiti po lastni krivdi. S svojim ljubcem se je telefonično dometila glede sestanka, njun pogovor je pa poslušala telefonistka v centrali, ki je bila slučajno znanka dotičnega častnika. Morda si je tudi na tihem kaj mislila. In ko je slišala kako prijetno kramljata častnikova žena in njen ljubček je sklenila povedati to častniku. Med nozom in ženo je nastal hud preprič in mož je povedal ženi, kako je izvedel za njeno ljubavno razmerje. Sledila je isčitev, toda častnikova žena ni pozabila na povzročiteljico vsega zla.

Tožila je telefonistko in obenem sporočila poštini upravi, kakšno uradnico ima, da ne samo posluša telefonske pogovore, temveč jih tudi raznaša po mestu. Sodisce je bilo pa velikodušno in prisodilo je uradni mlo kazni, ker se je prepiralo, da n' imela pri tem nobene gmotne koristi, temveč jo je vodila samo moralna pobuda. Pač jo je pa poštna uprava takoj odpustila, ker je izdala uradno tajno. Uradnik pri telefonski centrali ni zato, da bi prisluškoval pogovorom telefonskih naročnikov. Če pa slučajno kaj sliši, mora o tem molčati.

Radioprogram

- Nedelja, 6. decembra
- 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8:30: Telovadba (15 min. za ženske, 15 min. za moške, vodi g. prof. Dobovšek). — 9: Čas poročila, spored. — 9:15: Klarinet solo, igra g. Urbane Franc; Weber: Koncertno op. 26, Mozekowski: Španski ples št. 1, 2, 3, 4. — 9:45: Verski govor (g. dr. Ciril Potonik). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11:15: O prirejanju izložb (g. Stanko Mešnar). — 11:30: Otroška ura: Striček Matiček kramlja in prepeva. — 12: Koncert na kitaro (plošče). Sor: Variacije (Andrea Segovia), Bach: Gavotta. — 12:10: Miklavžev darovi (koncert radijskega orkestra). — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). (Oddaja prekinjena od 14. do 16. ure). — 16: Ženska ura: Sodobna kmetijska družina (ga Franja Brodarjeva). — 16:20: Koncert na harmoniki, igra g. Milan Stanle. — 17: Kmet, ura: Prva pomoč pri živini (g. Alojzij Rigler, veter. nadsvetnik). — 17:20: Koncert zboru balajak »Ruslani«. — 18:30: Nekaj glasbenih slik (plošče). — 19: Čas, vreme, poročila, spored. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Slovenska ura: Narod je svoje eroce kovač (g. inšpektor prof. Ivan Dolence). Jože Pogačnik »Donnača zemljak — pesem v zborih, izv. rad. dram. druž. — 20:30: Večer operne glasbe. Sodelujejo: gđ. Štefka Korenčanova, g. Drago Zagar in radijski orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Radijski jazz.
- Ponedeljek, 7. decembra
- 12: Napevi iz operet (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Fjodor Ščapin poje (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura: Zdrava pitna voda (g. dr. Anton Breclj). — 18:20: Lalo: Namouna, orkestralna suita (plošče). — 18:40: Ivan Cankar in slovensko gledališče (g. Ciril Debevec, režiser Nar. gled.). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Zanimivosti. — 20: Komorna glasba za dva klarineta in fagot (g. Franje Vladyk, Janko Umek, Gusti Loparnik). — 20:50: Koncert radijskega orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Glasba in pesnice za odih (plošče).

Agentu smrti se vsiljuje sin

V Londonu živi čevljar Hyman Barnett Zaharov, ki trdi, da je sin sira Basila Zaharova

Pariski listi s velikim zanimanjem zasledujejo vprašanje kdo bo dedič po umrlem Basilu Zaharovu. V Londonu se je pojavil poleg Zaharove nezakonke hčerke in njenih otrok čevljar, ki se piše Zaharov in trdi, da je bogatašev sin. Star je pa že 67 let. Čevljar ali bolje rečeno trgovec s čevlji Hyman Barnett Zaharov, s pravnim imenom Haim Manelevič Sahar, se ni pojavil šele na dan smrti angleškega plemiča sira Basila Zaharova. Mož se poteguje že 25 let za očetovsko ljubezen in seveda tudi za premoženje najbogatejšega moža sveta, češ, da je sin iz veljavnega zakona, ki ga je bil sklenil Zaharov z rusko židovko Hajo Elko Karolinško leta 1867 v Vilkomiru v kovenski guberniji, torej v sedanji Litvi, kjer je bil Haim rojen 15. aprila 1868.

Tudi nezakonka hči Zaharova se ni pojavila šele zdaj. To je najstarejša hči španske vojvodinje Villafrañca de los Caballeros, rojene Marie del Pilar Antonia Angela Patricio Simona le Muquiro Beruete. Zaharove velike ljubezni, s katero se je najbogatejši mož sveta po tridesetletnem ljubavnem razmerju leta 1924 res oženil. Bila je že babica petih vnukov, ko se je mogla končno poročiti s svojim ljubčkom. Takrat je namreč umrl v umobolnici njen prvi mož vojvoda Villafrañca, ki je preživel v umobolnici 10 let. Toda poročna zakonska zveza ni trajala dolgo. Lady Zaharova z neskončno dolгим deklislim imenom je umrla po 18 mesecih zakona v razkošnem gradu na rivjeri, kjer je zdaj smrt pobrala tudi Zaharova.

Zaharovo ogromno premoženje, naj bi pripadlo po oporoki dvema otrokoma mlajše hčerke bivše vojvodinje Villafrañca de los Caballeros, o kateri je bilo že več let znano, da je bila hči Basila Zaharova. Njeni hčerki sta torej njegovi vnukinji. Toda kaj je s sinom Haje Elke Karolinške iz Vilkomira? Ali je to res sin bivšega Grka iz Istanbula, trgovskega zastopnika Zaharisa Basila Zaharova? To je zapleten in če govorimo odkrito ne posebno verjeten primer, zato pa tem zanimivejši in tembolj pustolovski. Lepo se tudi utema z zakonitostjo Zaharova samega.

Stvar je postala pereča, ko je čital 11. aprila 1911 v angleškem mestu Birminghamu čevljar in trgovec z obzvitjo Haim Manelevič Sahar v listu »The Birmingham Daily Mail« brzojavko iz Petrograda, da je daroval neki Zaharov za povzdigo ruskega letalstva 20.000 funtov šterlingov. Sahar... Zahar... Zaharov — v glavi siromašnega ruskega žida, čevljarja iz Birminghamu, se je porodila mnogo obetajoča misel. Siromašni židve vedno iščejo pravičnega bogatega strica iz Amerike, Avstralije ali od drugod, da bi dobili bogato dedščino. Celih sto let se zdaj pa zdaj pojavijo v listih vesti o pravičnjem dedščini, ki jo je dobil poljski, madžarski ali rumunski žid. Na tem je redko kaj resnice. Toda Haim Manelevič iz Birminghama je imel po svojem prepričanju poseben razlog štiti zelo pozorno petro-

grajsko brzojavko. Ni namreč imel očeta, kar je za siromašne žide posebno neprijetno. To se pravi očeta je imel, celo zakonskega očeta iz veljavnega zakona, ki se je pisal Manel Sahar, toda ta oče je izginil iz njegovega življenja, ko je bilo Haimu Maneleviču komaj 7 let.

Oče je bil zelo mlad, ko se je oženil, odkrito rečeno, ko se je moral oženiti, da bi preskrbel otroka, ki ga je pričakovala Haje Elka Karolinška, da pride na svet kot nezakonsko dete. Ta Manel Sahar je prišel iz Kišeneva v Besarabiji. Potikal se je po delavnici svojega strica Sahara, ki se je bil pred desetletji preselil v Vilkomir tudi iz Kišeneva in je bil navzlic svoji mladosti

Filmsko mesto v Rimu

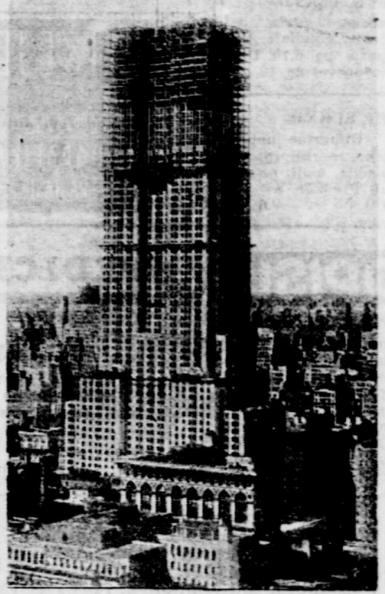
V Rimu se mudi predsednik ameriške filmske industrije Hays, ki je imel važna posvetovanja s pristojnimi italijanskimi uradi. Sporazum med italijanskimi in ameriškim filmskim trgov, ki se je zdel doslej nemogoč, je bil predmet pogajanj med Haysom in ministrom Cianom, ministrom tiska in propagande Alfierjem in ministrom italijanske filmske industrije dr. Fredjem. Z Mussolinijem je Hays doletel temelje nove italijansko-ameriške pogodbe.

Baje je Hays dosegel popuščanje v zadevi kontingenta, kjer zahteva Italija pariteto. Hays je pa zagotovil Italiji denarno pomoč, da bo lahko plačevala ameriške filme. Zanimiva podrobnost pogodbe je da bo v Rimu ustanovljeno veliko filmsko mesto, ki naj bi tekmovalo z najslavnejšim filmski mesti sveta. Hayes je bil tudi v avdienciji pri papežu, s katerim je imel važen razgovor o moralnih in krščanskih načelih, ki naj bi prišla do veljave v filmih.

Moderna kultura v piramidi

Leto 4241 pred Kristusom velja za mejnik, kjer se začneja človeška kulturna tradicija. Če je to točno, je stara naša kultura letos 6177 let. Kaj bo čez prihodnjih 6177 let, torej leta 8113 po Kristusu? Nobena fantazija si ne upa pogledati tako daleč v bodočnost. Ze večkrat je bila sprožena misel, da bi bilo treba ohraniti moderno kulturo v piramidi znanecem. Med takimi poskusi je bil tudi oni neznanega moža iz leta 1876 med veliko razstavo v Filadelfiji. V zamotnih podzemnih hodnikih pod washingtonskim Kapitolom je shranil mož zaklenjen lesen kovčeg, kuratorju kapiteljske umetnostne zbirke je pa pustil oporo, da smejo njegov kovčeg odpreti šele čez 100 let.

Najdražji moderni poskus te vrste je bila pa piramida, ki jo je začel graditi leta 1900 politični sodrnik večnega ameriškega kandidata na predsedniško mesto Bryana William Harvey. Gradil je svojo piramido na granitni in apnenčasti podlagi v kvadratu z bazo 12x12 m, toda dogradil je ni. Vendar

Newyorčani so na svoje nebotičnike ponosni, toda od stavk uslužbencev v dvigalih vedo, da višinski rekordi v stavbarstvu niso vedno najidealnejši. Tudi med hudim viharjem ni posebno prijetno stanovati v takih nebotičnikih, čeprav je človek prepričan, da se ne more nič zgoditi. Toda stavbišča v okraju City so tako draga, da morajo graditi nebotičnike.

Nadežda Kramar umrla

V četrtek popoldne je umrla v Pragi soproga prvega predsednika českoslovaške vlade dr. Karla Kramarja Nadežda Nikolaevna Kramar. Njeno smrt so pričakovali že več dni, ker je ležala bolnica v agoniji. Pokojna je pripadala dobro polovico svojega življenja českoslovaškemu narodu z dušo in srcem. Bila je iz sare ruske rodbine Hludove, nečakinja Mihajila Hludova, ki je leta 1877 spremljal v Prago ruskega generala Črnjajeva, kjer je bil ta slavni general navdušeno sprejet, potem ga je pa policija izgnala iz Avstro-Ogrske. Nadežda Nikolaevna se je pisala v prvem zakonu Nikolajevu.

Z dr. Kramarjem je vezala vroča ljubezen. Na mladem češkega politika je imel v tem pogledu velik vpliv njegov rojak, tudi Kramar, ki je bil v Rusiji upravitelj veleposelstva. Dr. Kramar se je seznanil s svojo poznejo soprogo v Moskvi v salonu rodbine Samarin. Poročila sta se leta 1900 in za prico je bil pesnik J. S. Machar. Jeseni 1936 je zadel Kramarjevo soprogo kap. Takrat se je pa še opomogla. Včeraj teden jo je pa ponovno zadela kap, da ji je otrpnila leva stran telesa, obenem je pa izgubila tudi dar govora. Od ponedeljka ni več poznala svoje okolice.

EMILE GABORIAU ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN ROMAN.

— Da, trdim na svojo čast, da je vse, kar je povedala moja sestra, resnično, — je pritrdil stari vojak.

Umirajoča ga ni slišala. Med težkim dihanjem je nadaljevala:

— Kako dobro mi je, da si pri meni. Cutim se prerojeno. Malo je manjkalo, da nisem zbolela. Danes najbrž nisem lepa, toda kaj za to. Objemi me...

— Iztegovala je k njemu roke ni mu nastavljal ustnice k poljubu.

— Toda pod enim pogojem. Vit, da mi pustiš mojega otroka. O, lepo te prosim, rotim te, nikar mi ga ne vzemi, otrok je moj. Pusti mi ga, obdržim ga. V zameo mi hočeš dati otroka druge žene. Ne, nikar ne stori tega! Kaj, ta žena naj bi objemala mojega sina! To ni mogoče! Odnosite proč to tuje dete, studi se mi, svoje hočem! Nesrečnež, ne prigovarjaj mi, ne grozi mi s svojim gnevom! Uklonila bi se ti, toda potem bi umrla. Vit! Opusti to usodno nakano, že sama misel na njo je zločin. Kaj? Moje prošnje, moje solze te ne ganejo? Bog bo naju kaznoval. Pride dan, ko bosta naša otroka zahtevala, naj jima potolišva račune, preklinjala

naju bosta. Vit, v bodočnost vidim. Vidim, kako se obrača moj sin proti meni s pravično jezo. Kaj pravi, veliki bog? O, a pisma, draga spomin na najino ljubezen! Moj sin... Grozi mi, tepe me! Na pomoč! Sin pretepa svojo mater...! Lepo vas prosim, ne povejte tega nikomur. Bože moj, kako trpim... Saj vendar ve, da sem njegova mati, pa mu vidim na obrazu, da mi ne verjame. Kriza ni bog, to je preveč! Vit, odpusti mi! O moj edini prijatelj! Nisem našla v sebi moči, da bi se ti uprla, niti poguma, da bi te ubogala...

Tisti hip so se odprla druga vrata spalnice, vdeča na stopnišče in vstopil je Noel, kakor običajno bled, toda miren. Umirajoča žena ga je zagledala in se zdrznila, kakor da jo je prešinila električna iskra. Njeno telo se in svijalo v smrtnih krčih, izbuljila je oči in od groze so se ji zježili lasje na glavi. Dvignila se je na blazinicah, iztegnila roko proti Noelu in zaklicala s sinim glasom:

— Morilec!

V strašnih krčih se je sgrudila nanaj na posteljo. Ko so stopili k nji, je bila že mrtva.

Nastala je grobna tišina. Ob tem prizoru so bili vsi globoko pretreseni. Toda beseda »morilec«, zadnja beseda iz ust umirajoče žene, ni nikogar presenetila. Vai, tudi usmiljenka, so vedeli, kako grozna obdolžitve teži Alberta. Nanaj je bilo naslovljeno proklestvo te nesrečne matere.

Noel se je zdel skrčen. Pokleknil je k postelji tiste, ki mu je bila mati, prijel jo je za roko in jo

pritisnil na svoje ustnice.

— Mrtva! — je zastokal, mrtva!

Usmiljenka in župnik sta pokleknila kraj njega in jela šepetati molitve za umirajočo.

Skrusen v naslanjaču, z glavjo nagnjeno nazaj je bil grof Commarin bolj mrtvaško bled od mrtve, nekoč tako krasne ljubice. Klara in zdravnik sta prišločila. Morala sta mu odpeti ovrtnik, ker se je dušil. S pomočjo starega vojaka, čigar rdeče in opuhle oči so pričale o komaj zadrževani bolesti, so potisnili naslanjač z grofom k priprtemu oltnu, da bi se nekoliko osvežil. Pred tremi tedni bi ga bil ta prizor ubil. Toda srce se utrdi v nesreči kakor roka v delu.

— Solze so ga rešile, — je zašepetal zdravnik Klari na uho. In res je prihajal grof počasi k sebi. Vračala se mu je zavest, z njo pa tudi muke. Pogled se mu je ustavljal na postelji, kjer je ležala mrtva Valerija. To je bilo torej vse, kar je ostalo od nje. Duša, ta udana in nežna duša, je bila že odletela.

Tedaj se je grof spomnil na grofično smrt. Tudi ona ga je ljubila in ljubezen jo je spravila v grob. Ni je razumel, obe je ubil... Bratu Valerije Gedyjeve a je smilil ta kruto zadeti starec. Podal mu je roko, rekoč:

— Gospod Commarin, sestra vam je že davno odpustila, če se je sploh kdaj jezila na vas. Danes vam odpustim tudi jaz.

— Hvala, gospod, — je dejal grof, — kakšna smrt, bože moj!

— Da, — je dejala Klara tiho, — umrla je z mislijo, da je storil njen sin zločin. In nismo ji mogli razjasniti te znote.

— Njen sin mora biti vsaj svoboden, — je zaklicel grof, — da ji stori zadnjo uslugo. Da, to se mora zgoditi... Noel!

Advokat je stopil k očetu. Slišal je bil zadnje besede in globoko se je priklonil, rekoč:

— Vaša želja mi je ukaz. Takoj odidem in drevi pridem k vam, da vas obvestim o uspehu svojega posredovanja. Morda bom lahko že privedel Alberta s seboj.

Potem je še zadnjič objel mrtvo ženo in odšel. Grof in Klara sta kmalu odšla. Stari vojak je odšel po opravkih. Moral je urediti vse potrebno za pogreb svoje sestre. Usmiljenka je ostala sama. N je bilo strah, saj ni bila prvič sama pri mrtlici. Nekaj časa je še molila, potem je pa vstala in jela pospravljati po sobi.

Odstranila je vse, pospravila stekleničice in lončke, zažgala siadkor na razbeljeni palčici, prižgala na mizi, pokrtili z belim prtom, sveče ter postavila k mrtvaškemu odru križ s krotinico in oljčno vejico.

Želimo ustreči Vašim željam, da se oblečete čim najcenejše z dobro kvaliteto vseh vrst oblačil

Glavni kolodvor.

kot sledi:

POSEST

Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZA PODJETNE LJUDI

26 km od Sarajeva ob progi Sarajevo-Dubrovnik, sto korakov od postaje Pazarić, sredi ravnine s planinsko okolico, prikladno za zimsko športno kakor za letovanje, torej za hotelsko industrijo, radi bližine Sarajeva pa tudi za kupčijo z lesom, živino in sadjem, se radi odelive v Beograd ugodno prodaja: enonadstropna hiša, ki ima v prtiličju velik lokal za gostilno in kavarno, lokal za obrt in srednjeveliko stanovanje, v I. nadstropju pa dvoje velikih stanovanj z vsega 7 sobami in vsemi prtiličkami, dalje dvorišče, hlev, pralnice, velik vrt; prtilična hiša s predajalci z vrhom, 4 sobami in vsemi prtiličkami, dvoriščem, hlevom, posebnim vrhom za zelenjavo, enim malim in enim ogromnim sadovnjakom z mladim drevjem, Tik ob vrtu teče potok, prikladen za ribozeljstvo. Skupna cena za obe posesti prosti vseh dolgovi. 170 tisoč Din. — Vse informacije pri lastniku: Hinko Kranjčec, Knez Mihajlova 54, Beograd II. 3169

LEPO POSESTVO

4000 m² sveta, kamnolom, industrijsko podeželsko mesto, zelo ugodno napredaj. Takoj Din 10.000.— Poudrbe na upravo: Redka prilika. 3167

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

Primerne darila ZA MIKLA V ZA

Roberti Goli

specijalna zaloga platna, belega in pralnega blaga. LJUBLJANA, Selenburgova 3

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vžvenje zavese, prila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 Din. Julijana Gosposveteka 12.

BUFFET

S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38, toči prvovrstna vina ter garantirano prijetno žganje čez ulico po sledečih konkurenčnih cenah:

Namizno belo	1 7 Din
Srbsko prokupac	1 7 Din
Cviček nov	1 9 Din
Portugalka	1 9 Din
Rizling	1 9 Din
Silvanec	1 11 Din
Jabolčnik novi	1 4 Din
Mošangar stadiki	1 5 Din
Zganje:	
Tropinovec	1 22 Din
Slivovka	1 24 Din
Hruševac	1 26 Din
Brinjevec	1 32 Din
Rum fini čajni	1 32 Din

Pri večjem odjemu primeren popust! 3171

Najceneje izdelujemo različna omela in ščetke.

Šimenc Hinko

TYRSEVA C. 5
preje knjižarna TURK

KLISEJE

END VECRAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Otroški vozički, dvokolesa, silvanec, najnovejših motorji, stroji, modelov trikotniki pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

„TRIBUNA“ F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Vsem, ki so našo mater in staro mater, gospo

NEŠKO VDOVIČ

pokopili, spremili na zadnji poti in počastili s cvetjem, se iskreno zahvalujemo. Posebno hvaležni pa smo sostanovalcem v Vegovi ulici 8, ki so ji tudi v njeni bolehnosti izkazali toliko spoštive dobrote in ljubezni ter nam ob njeni smrti človekoljubno pomagali.

V LJUBLJANI, 2. decembra 1936.

RODBINA VDOVIČ.

Makulaturni papir

preda

uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

KOLODVOŽNIŠKA

Zimske suknje	Din 380.—, 580.—
Prima double suknje	Din 680.—, 880.—
Palmeston	
črne suknje	Din 420.—, 580.—
Prima Palmeston	Din 580.—, 780.—
Hubertus nepremocijiv	Din 250.—, 320.—
Površni	
lovski suknjici	Din 245.—, 320.—
Trpežne	
športne obleke	Din 340.—, 540.—
Sportne pumparice	Din 48.—, 125.—
Sportni klobuki	Din 33.—, 48.—
Promenadni klobuki	Din 52.—, 75.—
Sportne čepice	Din 11.—, 14.—
Sportne čepice čista volna	Din 22.—, 29.—
Usnjati suknjici	
Nappa	Din 440.—
Veterini suknjici	Din 98.—, 175.—
Sportni suknjici	Din 89.—
Kangarn obleke	Din 380.—, 580.—
Kangarn čista volna	Din 580.—, 780.—
Fuloverji moderni	Din 48.—
Kvalitetne samovoznice najljepši vzorci	Din 12.—, 28.—
Usnjate rokavice	
Nappa	Din 48.—
Cenejše srajce, stanela	Din 17.—, 26.—
Sportne srajce prima	Din 34.—, 58.—
Boljšje publiki srajce	Din 48.—, 65.—

Se priporoča

Presker

Ljubljana — Sv. Petra c. 14

STANOVANJA

STANOVANJE

trisočno se odda blizu glavnega kolodvora mirni družini odraslih članov. Vprašati v Zadrugi hranilnici, Dalmatinova ulica. 3182

STANOVANJE

se odda z januarjem. Tri sobe, kuhinja. Izve se pri hišniku

DOPISI

ISCEM PRIJATELJICO

v zakonu nezadovoljno, čedne srednje postave, ne nad 37 let. Gostilničarke imajo prednost. Ponudbe s polnim naslovom in sliko — drugače ne odgovorjam — na upravo „Slov. Naroda“ pod št. 117. December 117. Strogno tajno. 3166 Stari trg 17-1. 3172

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

PREVZEMA

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarice)

PREVAZANJE

vankovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vosovi na konjske vprege kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9 nasproti tov. kolodvora

NAZNANILO!

Sporočam cenj. občinstvu, da sem otvoril trgovino s manufakturnimi

O STANKI,

katere prodajam po tovarniških cenah! — Se priporoča „TEXTILO“ — A. LAVRENCIČ

Mikloščeva c. 17 — V palači Vrajemne zavarovalnice.

So izjeme

Podplat je podplat. Njegova usoda je brez godrnjanja prenašati vse krize in težave življenja: jeseni blato, poleti prah, pozimi gumaste galoše, ki mu onemogočajo dihanje. Včasih prosil podplat plaho kaže, pa mu zamaše usta z žebeljem. Teško življenje živi. Osip Korinker, čevljar, trdi isto:

— Teško življenje in nobenega upanja na bodočnost. Le poglejte te čevlje, prosim. Samo v roke jih vzamem, pa že vidim avtobiografijo njihovih nog. Vidite tole mesto: tam je silil na dan sklep, putika, revmatizem, — skratka, nekaj iz te zlate serije. A to so gnezda kurjih oces. No, a tole, to se ne sme povedati, da je tipična luknja. In čigavi mislite, da so ti čevlji? Najbrž mislite, da jih nosi kak brezposelni element. Kaj se, baš nasprotno: glavni tajnik naših novin našega mesta. Mesto res ni veliko, toda tajnik, to ni karsibodi. Tako torej, on nosi te čevlje. In on sam... Ko pride, boste videli.

In drugi dan je res prišel.

Zunaj je pomlad. Luže so se definitivno posušile, in popravljene čevlje čaka kratka, toda srečna doba: brez prahu, brez blata in brez galoš. Zunaj je pomlad. Težak, temnordč, se semeniški bezeg cvete na vrtu nasproti kletnim oknom čevljarja Osipa Korinkerja. Na koncu ulice zeleni pomladno morje. Kmalu postane toplo in hči stara Osipa, osemnajstletna Cecilija, bela, temnorusa in sladka kakor kosov oreh, se pojde kopat in solniti na zamestnem pesku.

Zaenkrat pa mora nadomestovati gospodinjino po materini smrti in kuhati buljon iz debele kure, ki ji je bilo sodeč po drobovju sojeno postati mati premnogih otrok.

Naj nikar nihče ne misli, da jesta Osip Korinker in njegova hči Cecilija vsak dan tako imenitno. Kaj še! Ta buljon je političen in kura dvoumna.

Osip Korinker je povabil na obed glavnega uredniškega tajnika, lastnika raztrganih čevljev. Ta tajnik je prišel pravkar iz centrale in je poln samozlobja. Prepričan je, da gre v deželi sovjetov vse gladko. Toda Osip Korinker mu dokaže po poti nepobitne logike in z jezikom dejstev nasprotno...

Miza je pogrnjena z belim prtom, na nji je pripravljen slank v vencu oliv. Skozi svoje okno v višini dvorišča vidi Korinker, kako prihaja iz poslopja bivšega semenišča, zdaj uredništva, glavni tajnik, kako žveči liki žrebe grozd beza in koraka k njemu h Korinkerju.

Na mizi diši buljon, mlada kura čaka, da pride na vrsto, zardevajoča Cecilija pa postreže gostu s slankom. Na oknu stoji umetniško popravljene tajniški čevlji, toda nobeno, niti najbolj umetniško popravilo ne more zakriti njihove težke preteklosti.

Ne da bi počakal na buljon, začne Osip Korinker bitko že pri slanku.

— Vi torej pravite, mladenič, — se obrne k uredniškemu tajniku, — da stopamo po poti napredka. Če pa stopamo po tej poti, recimo v vaših — oprostite — čevljih, ne bomo prišli daleč. Jejite, prosim!

— Tovariš Korinker, — ugovarja uredniški tajnik gladeč si obrito glavo, — vi sedite v podzemlju in zato nimate pravilne perspektive, pravičnega pogleda na stvari. Vidite samo noge in po njih sodite. Res imamo težave, zato je pa tudi resnica na naši strani.

— Nikar ne zaničujte nog, mladenič, to je jezik dejstev. Prvič. Drugič pa — kdo je kriv, da sedim v podzemlju če ne država. Vzemite redkivico, prosim. Čeprav ste tu obuli sandale in ste na pogled zdrav fant, vas moram opozoriti, da se Osip Korinker nikoli ne moti. Vaša obvisi je iz izdala vse vaše nedostatke in nedostatke države. Mar ne? Tako, tako fant. Cilka, daj mi še perutičico.

Nastane noč. Luna vzide izza morja in pluje proti bivšemu semeniškemu vrtu. In tedaj se ustavi. Tako sladko duhti bezeg, tako velike so nočne sence na klopici, tako tiho je v travi, da je luna ganjena. In ne glede na to, da jo čakajo še drugi vrtovi, se ustavi tu. Osip Korinker, ki se nikoli ne moti, ki sliši samo jezik dejstev, je sklenil proti svoji navadi nadihati se svežega zraka. Gre mimo vrta in sliši pogovor. In ker je noč tiha in ker pripada en glas njegovi rodni hčerki Ceciliji, se ustavi in prisluhne.

Andrej Petrovič, — pravi Cecilija, — vi pravite: odpotuj z menoj v Moskvo. Toda tam je vendar grozno življenje. Država ni urejena, stanovanj ni. Saj ste slišali, kaj je rekel moj oče. In to je gotovo vse res!

Radovedna na nadaljevanje se luna in Korinker približata plotu in prisluhneta.

— Cecilija Osipovna, — odgovori tajnik, — dajte mi ročico. Tako. Ne morem vam povedati, kako dobro mi je zdaj, kako krasno se zdaj živi.

— Saj vi vendar niste zavarovani, — ugovarja Cecilija z dvomi v glasu. — In potem, moj oče ima prav: treba je odpotovati v Palestino. Mar je to tu sploh država, če nosi tak delavec kakor ste vi, take čevlje? Saj sem jih vendar videla.

— Cecilija Osipovna, ne govorite o tem, pravi tajnik boječe. — Tu nekaj ni točno. Ti čevlji, da vam povem po pravici, niso moji, temveč nekoga drugega. Našel sem jih v semeniškem arhivu. Vzel sem jih nalašč zato da bi imel pretvezo, da bi lahko prišel k vašemu očetu. V vas sem se zagledal takoj prvi dan po svojem prihodu. Dajte mi še drugo ročico.

Korinker, ki vidi navadno samo noge, se je dvignil na prste, pogledal čez plot in zagledal dve glavi, ki sta se očividno poljubljali.

Potem sta nova luna in stari čevljar krenila naprej.

— No torej, — je zamrmral Korinker sam pri sebi, odhajajoč od plot, — navadno se nikoli ne zmotim. Seveda so pa tudi izjeme...

Iz Kranja

— Na Ljudski univerzi bo nočijo ob 20. uri v gimnazijski telovadnici predaval znani predavatelj g. dr. Oskar Reja o pobujanju na Nordkap in Spitzberge. Predavanje bo zanimivo tembolj, ker ga bodo spremljali lepe skioptične slike. To bo v letošnji sezoni že tretji večer v Ljudski univerzi, ki se je krepko afirmirala v vrsti naših kulturnih društev.

— Sekolski članski sestanki so bodo vršili počeni v sredo dne 9. dec. vsako drugo sredo. Obravnavala se bodo važna sokolska vprašanja, na vsakem sestanku bo pa tudi zanimivo predavanje o sodobnih aktualnih problemih. K sestankom, na katere že danes opozarjamo, vabimo vse sokolske članstvo.

Iz Maribora

— Gledališče. V nedeljo ob 15. uri ponove Kajmanovo opero „Cigarski primak“. Znižane cene. Zvečer ob 20. uri je ropotiza Cankarjevo farso „Pohujšanje v dolini Sentflorjanske“. Veljajo globoko znižane cene in je to zadnja uprizoritev tega dela.

— Službo dobila pri tukajšnji Borzi delna predica in blagajničarka.

— Senzacionalen proces proti roparaku moriču Brnu Govediču, ki je nedavno umoril trgovskega vajenca Pušavčija, bo v kratkem. Obtožnica je že sestavljena in bo te dni razpisane glavna razprava.

— Železničarji vpokojenci, ki stanujejo na desnem bregu Drave, naj oddajo v svrhu podaljšanja veljavnosti rumene železniške legitimacije v mesu decembra na postaji Maribor, korolški kolodvor. S seboj naj prinesejo potrebna potrdila in Din 4.— za vsako oddano legitimacijo.

— Kofesarjeva nesreča. Na Pobreški cesti je na posledici padel s kolese 23letni pleškanski pomočnik Franc Erzenšek in se na desnem senu zelo nevarno poškodoval. Nezvestnega kolesarja so nemudoma odpromili v bolnico.

— Carinski promet v Mariboru. Pretekli mesec je prešla mariborska Glavna carinarna na uvozu in izvozu 5.913.316 dinarjev. Depoziti so znašali 474.043 dinarjev.

— Pogrebni ljubljani par. Ze od 4. septembra menjka za 30letnim brezposelnim delavcem Ivanom Supaničem in njegovo 16letno izvoljenko Marijo Vrentoča s Toma vsaka sled. Sumijo, da sta pobegnila proti jugu države. Zadržanost je o izginotem paru obvestila vse varnostne oblasti.

— Mrtvec v jamaški ceči. V neki ceči v moški kuznarnici so pazniki našli 42letnega Franca Husarja iz Prekmurja umrlega. Pomoči ga je zadela klap.

— Prako 29. govilnik. V četrtki svetča se je vrtil v moški poveljovadnijski odelcu za preimovanje ulic v Mariboru. Slišali so, da bo preimovanjški predo 20 mariborskih ulic.

Iz Celja

— Tragična smrt ramašalka. V petek popoldne se je smrtno ponesrečila 53-letna Elizabeta Zmaharjeva, dolgoletna vestna in marljiva ramašalka „Jutra“ in „Slovenskega Naroda“ v Celju. Ko je ramosila včerajšnji „Slovenski Narod“ in se okrog 17. vrnila v svoje stanovanje za kresjo šte. 14, se je na stopniščih pred svojim stanovanjem spotaknila. Padla je po stopniščih in zadela z glavo s tako silo ob tla, da ji je počila lobanja. Stanovalec v hiši so takoj prihiteli na pomoč, a nesrečnica je bila že mrtva.

— Umetniška razstava. Akademski slikar prof. Albert Turk pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah in akademski kipar Ivan Napolnik v Zavodnem pri Sočtanju bosta o božiču pripravila razstavo svojih izbranih del v Celju.

— Pranski medloženja so zelo lepo proslavili na mesni delki in deklarirani narodni šoli v Celju. Po posniško vnesenih besedah učitelj g. Franja Roša so sledile učinke

IVAN LAUTER

MAG. PODRAVNATELJ V POKOJU

dne 5. t. m. ob pol 3. uri sjutraj, po daljni močni bolezni, previden s tolašili svete vere.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek, dne 7. decembra 1936, ob pol 3. uri popoldne izpred mrliške veže, Stara pot št. 2, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosimo tihoga sočalja!

LJUBLJANA, WIEN, NEWARK USA, dne 5. decembra 1936.

SALUJOČI OSTALI

— Kaznovan iseljivalec. Maki kazenski senat je včeraj obsojil 28letnega brezposelnega delavca Franca Knezarja s Pobrežja na 1 leto 2 meseca robitve, ker si je iz brezposelnosti koval denar. Brezposelnim delavcem se je predstavljal za delovodjo neke tukajšnje tekstilne tovarne in jim obljubljal službo. Pri tem je lovčljal od zrtev večje zneske na račun raznih skavcij, tako in kolektorje ter s tem zelo dobro živel. Prevaril je preko 20 delavcev, ki so si denar v upanju na službo celo izposodili.

— Celjski pododbor UROIR poziva vse rezervne oficerje in vojaške uradnike s področja celjskega vojnakega okrožja, ki se želijo poslužiti ugodnosti šestkratne enosmerne polovične vožnje na leto, da se prijavijo tajniku pododpora tov. Franju Vrečku v oimkarni v Celju (telefon št. 26) in priložijo 20 Din za legitimacijo, ki bo imela veljavnost za pet let, in novo sliko 6 X 9; na zadnji strani slike naj čitljivo napišejo svoje ime in čin v vojski. Rok za vlaganje prijav poteče v petek 11. t. m. Poznejše prijave se ne bodo upštevale in bodo mogli zamudniki dobiti legitimacije šele decembra 1937. V prijavnici je treba poleg imena in čina v vojski navesti tudi zasebni poklic.

— Nočno lekarniško službo ima do vstega petka 11. t. m. lekarna „Pri križu“ na Kralja Petra cesti.

ŽELVI MED SEBOJ

Dve želvi se pogovarjata. — Sita sem se tega plezanja v hrib, — pravi prva. Od jutra do večera sem preležala samo poldrugi meter. Sicer pa tudi mlada nisem več, saj sem že v 280. letu.

— Beži no, — ugovarja druga, — kdo bi ti prisodil tako visoko starost? Če te Slovak pogleda, bi ti prisodil kvadrantu 230 let.